

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Smer: Športno treniranje
Izbirni predmet: Alpsko smučanje

**DRUŠTVO PARTIZAN KRIŽE, NJEGOV ČAS,
VZPON IN ZATON**

DIPLOMSKO DELO

MENTOR

dr. Herman Berčič, izr. prof.

SOMENTOR

dr. Tomaž Pavlin, doc.

RECENZENT

dr. Boris Sila, doc.

Avtorica dela

PETRA LESAR

Ljubljana, 2008

POSVETILO:

Diplomsko delo posvečam članom bivšega TVD »Partizana« Križe.

ZAHVALA:

Najprej bi se rada zahvalila prof. dr. Hermanu Berčiču in prof. dr. Tomažu Pavlinu za strokovno pomoč in nasvete, ki sta mi jih dala, še posebej hvala prof. Hermanu Berčiču za njegov prispevek k delu.

Posebna zahvala gre mojima staršema za vso ljubezen, nasvete in podporo. Iskrena hvala tebi mami, ker si mi pomagala pri zbiranju gradiva in me usmerjala na pravo pot.

Ne smem pozabiti tudi na vse ostale, ki so mi na kakršen koli način pomagali, da je delo tu.

Na koncu, pa bi rada povedala še to: V času študija sem spoznala čudovite prijateljice, ki enostavno naredijo svet poseben že s tem, ker preprosto živijo v njem.

Ključne besede: društvo, Partizan, telovadba, sekcije, Križe.

DRUŠTVO PARTIZAN KRIŽE, NJEGOV ČAS, VZPON IN ZATON

Petra Lesar

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2008

Športno treniranje, Alpsko smučanje

Število strani 116; število slik 46; število virov 64.

IZVLEČEK

Partizan Križe – društvo za športno rekreacijo, telesno vzgojo in tekmovalni šport. Društvo je imelo uradni naslov in sicer TVD »Partizan« Križe, v prevodu Telesno vzgojno društvo »Partizan« Križe. Sedež društva je bil v Križah in je delovalo na območju naselij Križ, Pristave, Sebenj, Retenj, Seničnega, Žiganje vasi, Sp. in Zg. Veterna ter Gozda.

V društvu so se zavedali in dokazovali, da so v športu izražali, potrjevali, krepili in oblikovali lastno človekovo podobo. Vrednote športa in vzgoje so čedalje bolj postajale vrednote življenja, v katerih so v polni meri prišli do izraza humanost, medsebojna pomoč, nesebičnost, složnost, in druge lastnosti v takratnem socialističnem duhu vzgojenega človeka. Kot dokaz temu, so bili programsko izredno bogato organizirani športni tedni, kar enajst jih je bilo skozi celo obdobje.

Uradno je bilo društvo ustanovljeno 3.11.1957 na ustanovnem občnem zboru, ki se je vršil v Zadržnem domu v Križah. Največ zaslug zato, da so v Križah dobili športno društvo je imel Kristjan Kokalj. Vse od začetka do svoje smrti, leta 1971, je bil duhovni vodja športnikov Križ in okolice. Pod njegovim vodstvom so bili zgrajeni številni objekti in organizirane mnoge prireditve, izmed katerih so bili najuspešnejši in množični športni tedni. Tovariš Kokalj je vse svoje življenje posvetil razvoju svojega rojstnega kraja, bil je nekakšen voditelj in učitelj takratnih tovarišev, ki so potem po njegovi smrti nadaljevali z delovanjem društva TVD »Partizan« Križe.

Dejavnost društva je bila ves čas zelo obsežna, saj so poleg splošne vadbe, še gojili druge specializirane športne panoge in sicer: orodno telovadbo, rokomet, namizni tenis, smučanje, smučarski skoki, atletika, plavanje, šah, streljanje, rekreacija.

Društvo Partizan Križe je bil soustanovitelj in član TTKS Tržič (Temeljne telesno kulturne skupnosti Tržič) in Partizana Slovenije.

Po letu 1977 je društvo počasi začelo ugašati. Tekmovalci so se porazgubili po klubih, trenerji so bili prezaposleni zaradi službenih obveznosti, nekateri so obiskovali šole v večjih mestih, drugi so se poročili in začeli živeti novo življenje, moški so odhajali služiti vojaški rok v JLA, društvo pa je imelo vedno večje stroške in enostavno temu ni bilo več kos.

Key words: society, Partizan, exercise, sector, Križe.

PARTIZAN KRIŽE SOCIETY, IT'S TIME, ASCENT AND DECLINE

Petra Lesar

University of Ljubljana, Faculty of sports, 2008

Sports training, alpine skiing

Number of pages: 116; number of pictures: 46; number of sources: 64.

EXTRACT

Partizan Križe – the recreational sports, physical exercise and competitory sports society. Its official title was Telesno vzgojno društvo or TVD »Partizan« Križe. The society's headquarters was in Križe and was operational in the area of the settlements Križe, Pristava, Sebenje, Žiganja vas, Spodnje Veterno, Zgornje Veterno and Gozd.

The society's focus was raising awareness and demonstrating through sports the expression, confirmation, acknowledgment and the formation of man's likeness of their own. The values of sports and education were at the time the key to achieving the qualities much appreciated by the socialist regime: humanity, mutual help, altruism and unity. The society organised »sports weeks«, eleven of them altogether, the immensely rich programme and organization of which were proof to the society's working aims.

The society was officially founded November 3rd 1957 at the general assembly held at Zadružni dom in Križe. The person most deserved for the formation of the sports society in Križe was Kristijan Kokalj. From the very beginning until his death in 1971 he was the spiritual leader of sportsmen of Križe and the surrounding area. Much infrastructure was built and many events organised under his guidance, the beforehand mentioned sports weeks being the most successful and numerous. Comrade Kokalj dedicated all of his life to the development of his birthplace. He was

a leader and teacher to his comrades who after his death continued his work with the TVD »Partizan« Križe.

The society's activity was very extensive throughout its existence. In addition to general exercise it cultivated other specialised sports branches: gymnastics, handball, table tennis, skiing, ski jumping, athletics, swimming, chess, shooting, recreation.

The sports society Partizan Križe was a co-founder and member of TTKS Tržič (Temeljne telesno kulturne skupnosti Tržič) and of Partizan Slovenije.

After 1977 the society slowly began to wane. Its competitors were joining numerous sports clubs, its coaches were overworked and could not find the time due to work duties, some were attending classes in larger towns, others got married and started new lives. Some men went off to military service in the JLA. All of this led to greater and greater costs that could eventually no longer be met.

ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU

»Partizan - Križe«

KAZALO

1 UVOD.....	10
2 PREDMET IN PROBLEM	14
2.1 KRISTJAN KOKALJ	18
3 CILJI.....	19
4 METODE DE LA	20
5 DRUŠTVO PARTIZAN, DELOVANJE, OBMOČJE, NAMEN IN NJEGOVE NALOGE	21
5.1 DRUŠTVO »PARTIZAN«	21
5.2 OBMOČJE IN DELOVANJE »PARTIZANA«	22
5.3 NAMEN DRUŠTVA IN NJEGOVE NALOGE	22
5.3.1 Namen društva.....	22
5.3.2 Naloge društva.....	23
6 ČLANSTVO, NOTRANJA ORGANIZACIJSKA UREDITEV DRUŠTVA, JAVNOST DELA, VIRI MATERIALNIH SREDSTEV IN UPRAVLJANJE Z NJIMI. 25	
6.1 ČLANSTVO	25
6.1.1 Odgovornost članov	26
6.1.2 Priznanja	26
6.2 NOTRANJA ORGANIZACIJSKA UREDITEV DRUŠTVA.....	27
6.2.1 Občni zbor.....	28
6.2.2 Izvršni odbor	29
6.2.3 Nadzorni odbor	31
6.2.4 Strokovni odbor.....	31
6.2.5 Funkcije in člani	31
6.3 JAVNOST DELA DRUŠTVA	41
6.4 VIRI MATERIALNIH SREDSTEV IN UPRAVLJANJE Z NJIMI.....	42
7 OBDOBJE OD LETA 1958 DO LETA 1963	43
8 OBDOBJE OD LETA 1964 DO LETA 1977	56
9 SEKCIJE	60
9.1 SPLOŠNA IN ORODNA TELOVADBA.....	60
9.1.1 Herman Berčič in njegovi spomini.....	71
9.2 ROKOMET	75

9.3	SEKCIJA ZA SMUČARSKÉ SKOKE	79
9.4	SEKCIJA ZA NAMIZNI TENIS.....	87
9.5	ŠAHOVSKA SEKCIJA.....	88
9.6	ATLETSKA SEKCIJA	89
9.7	SMUČARSKA SEKCIJA.....	89
9.8	PLAVALNA SEKCIJA.....	91
9.9	NOGOMETNA SEKCIJA	92
9.10	STRELSKA SEKCIJA.....	93
9.11	ŠPORTNA REKREACIJA.....	93
10	OBJEKTI	95
11	ŠPORTNI TEDEN	99
12	ZAKLJUČEK.....	108
13	LITERATURA IN VIRI.....	110
14	KAZALO SLIK	115

1 UVOD

Društvo »Partizan« Križe je bilo ustanovljeno v času, ko si je takratno prebivalstvo, po nekaj več kot desetih letih svobode, postopno želelo še kaj več kot le fizične obnove domovine. Namreč takratno življenje je bilo skladno z družbeno ureditvijo in ekonomskim sistemom ter stanjem kolektivnega duha usmerjeno v skupno delo, za skupno stvar, pod skupnim vodstvom. Prebivalstvo, še zlasti mladina, je bilo vzgajano v socialističnem duhu, tako da so bile v ospredju vrednote, ki so bile povezane s pripadnostjo kolektivu, s pripadnostjo domovini in vladajočemu sistemu, hkrati pa so bile poudarjene delovne sposobnosti za izgradnjo domovine in obrambne sposobnosti za njeno varovanje. To se je zlasti kazalo v mestih, v vaseh pa nekoliko manj. (Herman Berčič, 15.9.2008).

Gospodarski in družbeni razvoj je s svojimi značilnostmi in posledicami odmerjal pomen in vlogo telesne kulture, ki je postajala vedno bolj nepogrešljiva potreba ljudi v mestih, industrijskih območjih in na podeželju. Še zlasti mladine. S telesno kulturo pa se niso ukvarjali samo športni in telovadni navdušenci, pač pa je postala po svojem obsegu in zanimanju splošna potreba ljudi, predvsem mladine. (Vodnjov, 1965).

Telesna kultura pomeni skupek tistih lastnosti, o katerih sodi družba, da so neizbežno potrebne kulturnemu človeku, ki jih je moč pridobiti samo ali pa pretežno s pomočjo ustrezne načrtne dejavnosti. (Stepišnik, 1964).

Tudi telesna vzgoja ni pomenila neke samostojne dejavnosti, s katero bi vzgajali samo telo (kar je na koncu sploh nemogoče in nesmiselno), temveč je to prispevek k celotni vzgoji, prispevek, brez katerega splošna vzgoja ne bi bila popolna in zaokrožena. (Stepišnik, 1964).

Poleg gibalnih navad in spretnosti, neizbežno potrebnih za vsakdanje praktično življenje, sodijo h kulturnim znakom s tega področja boljše, trdnejše in trajnejše zdravje, kar se tudi navzven izraža v lepi in pravilni telesni drži, višja delovna in obrambna sposobnost ter življenjska sila in kar je tudi izredno pomembno, stalna dnevna skrb za ohranjanje in pridobivanje teh dobrin. (Stepišnik, 1964).

Telesna kultura posega tudi v človekovo notranjost; zajema moralno in čustveno stran življenja, vpliva na estetsko oblikovanje in je izredno pomembna v našem ožjem in širšem družbenem življenju. (Stepišnik, 1964).

Samozavest in odločnost, pogum in vztrajnost, požrtvovalnost in tovarištvo, občutek za pošteno igro, smisel za lepoto narave in gibanja, vse to so znaki kulturne oblikovanosti, ki jim je treba dodati še izredno velik pomen za zbliževanje in spoznavanje ljudi ter držav. K vsemu temu prispevajo velik delež prav športna srečanja. (Stepišnik, 1964).

Moderna civilizacija je s svojim nenehno naraščajočim tehničnim napredkom prinašala in še vedno prinaša človeštvu, poleg dobrih, tudi nekaj senčnih strani. Število mestnega prebivalstva naglo narašča, zavoljo tega se človek vedno bolj oddaljuje od zdravega stika z življenjem v naravi. Mestnega človeka tarejo enoličnost, moreče delo ob stroju in pisalni mizi, hrup in trušč na delovnem mestu in cesti, prah in plini v zraku. Telesna zaposlitev je vedno manjša, vedno bolj se ruši harmonično razmerje med telesnim in duševnim. Pojavlja se slaba volja, razdražljivost, živčnost, neuravnovešenost, vedno manj veselja do dela. Vse to so znaki bolehanja, ki ga je moč zdraviti in odpravljati s poudarjenim telesnokulturnim delovanjem. (Stepišnik, 1964).

V zavesti nekaterih ljudi je tisto napačno pojmovanje, da je telesna kultura samo razvedrilo in ne nujen pogoj za zdravje, dolgo življenje, maksimalno delovno in obrambno sposobnost vsakega posameznika, se pravi, vir vedrega, aktivnega, ustvarjalnega življenja. (TVD Partizan Kranj, 1961).

Tudi v »Partizanu« so se tega močno zavedali. Ime »Partizan« predstavlja določeno dejavnost. Zasledimo ga v mestih in po vaseh, povsod je bil ustanovljen z namenom, nuditi delovnemu človeku in mladini zdravo razvedrilo, zdrav način življenja in smisel za kvalitetno življenje. (TVD Partizan Kranj, 1961).

Postavi se vprašanje, od kdaj »Partizan«? To ime ni slučajno. Kakor je spoštovano ime »Partizan« iz NOB, je poznano tudi v telesnovzgojni dejavnosti, saj so se tudi v društvih kalili borci za tekmovalne arene, za premagovanje vsakdanjih težav in za izgradnjo lika socialistične družbe. (TVD Partizan Kranj, 1961).

Leta 1951 se je začela zgodovina »Partizana« kot množične organizacije na področju telesne kulture. V tem obdobju so se ljubitelji telesne vzgoje prizadevali za izboljšanje osnovne telesne kulture ljudi. Vsak pripadnik bi moral priti do spoznanja, da je njegovo samo to, kar je plod njegovega truda in znanja. Za svoj uspeh lahko šteje samo vajo, ki jo je izvedel sam, nihče drug je ne more namesto njega. Nobeno denarno plačilo ne more spremeniti tega. Priznanje uspeha se ne da prenesti na nikogar. V tem je bil moralni in družbeni pomen telesne vzgoje. (TVD Partizan Kranj, 1961).

Velika moč in prednost telesnovzgojne organizacije »Partizan« je bila v amaterskem prostovoljnem, požrtvovalnem, tihem in skromnem delu vsega aktiva, vodnikov, prednjakov in drugih društvenih delavcev. (TVD Partizan Kranj, 1961).

Tovariš Kimovec Žiga je skupščini »Partizan« Slovenije dejal: »Pri naporih, ki jih zahteva socialistična izgradnja, predstavljajo družbene organizacije osnovo vsestranske, torej tudi ideološke vzgoje delovnih ljudi in to predvsem zato, ker se članstvo v njih združuje na prostovoljni osnovi. V tem izpolnjujejo tudi telesno kulturne organizacije veliko poslanstvo pri formiranju vsestransko razvitega človeka-borca, ki ima dovolj fizičnih in psihičnih sil za to, da spreminja svet okoli sebe«. (TVD Partizan Kranj, 1961, str. 13).

Socialistična družba se telesni vzgoji ni mogla odpovedati, ni mogla biti do nje ravnodušna. Organizirati jo je bilo potrebno tako, da jo je vsak njen član smatral za svojo in družbeno obveznost. (TVD Partizan Kranj, 1961).

Pomen telesne vzgoje lahko vidimo tudi iz izvajanj Rodoljuba Čolakovića:« Telesna vzgoja mora biti premišljen, trajen in načrtno razporejen napor vse skupnosti, da bi se ohranilo zdravje najširših ljudskih slojev, da bi se podaljšalo življenje posameznika, da bi se do najvišje mere razvile telesne sposobnosti ljudi, kakor spretnost, vztrajnost, odpornost, se pravi njihova delovna in obrambna sposobnost, kar nedvomno dobrodejno vpliva na življenje posameznika kakor tudi na blaginjo skupnosti. To je bistvena stvar telesne vzgoje, toda to ni vse. Izvajanje telesne kulture zahteva od posameznika določen nepretrgan napor volje, razvija neke posebne pozitivne navade, smisel za tovarštvo in plemenito tekmovanje, pogum in sposobnost, da se spoprime s težavami in jih polagoma premaguje, smisel za

skladnost in lepoto. Vse to pa so elementi za vzgojo vsestranskega človeka sploh«. (TVD Partizan Kranj, 1961, str. 13).

Iz tega izhaja sklep, da je morala telesna kultura kot skrb za ljudi, za njihov vsestranski razvoj, zajeti najširše ljudske sloje, da je morala postati del njihovega življenja od mladih dni do starosti, vsakdanja potreba, tako kakor knjiga ali katera druga kulturna potreba. (TVD Partizan Kranj, 1961).

»Telesna vzgoja naj bo množična«!

Leta 1952 se je Zveza Partizana Slovenije načrtno lotila dela in usmerjanja svojih društev. Začela je veliko propagando, opozarjala na vplive sokola in stare nazore. V celoti pa se je upravni odbor zavedal, da je treba vzgojiti zdrave, sposobne ljudi in pa vrhunske telovadce, ki jih v tako kratkem času ne bi mogli vzgojiti. (TVD Partizan Kranj, 1961).

Tudi v Trziču je močno razgibano telesnovzgojno in športno delovanje odjeknilo po okoliških vaseh. Vse to je pripomoglo k temu, da je prišlo do ustanovitve tako željnega TVD »Partizana« Križe, s prvim predsednikom Jagodic Francem, katerega je kmalu zamenjal Tomazin Tinko ter načelnikom Kokalj Kristjanom, ki je bil tako zaslužen za to ustanovitev.

Namen diplomskega dela je ohraniti zapis preteklosti, dragoceni del takratnega delovanja društva »Partizan« Križe in na nek način povezati ljudi, ki so na kakršenkoli način sodelovali v društvu kot rekreativci, tekmovalci, trenerji in športni funkcionarji.

Vračanje v zgodovino je zelo pomembno in odgovorno delo. Nikjer ni še nič zapisanega o TVD »Partizanu« Križe, to je prvo delo o tem društvu.

Zato naj bo to delo zgolj temelj, ki nedvomno terja in omogoča dograjevanje. Naj bo delo izziv in povabilo vsem, ki so bili nenamerno izpuščeni, pozabljeni, za vse, ki bodo menili, da določeni pomembni dogodki niso pravilno opisani ali pa sploh niso prikazani. Vsem se iskreno opravičujemo! Z veseljem bomo sprejeli vsako dopolnitev, predlog, pripombo in opozorilo ter v ponatis vse to vnesli.

2 PREDMET IN PROBLEM

Leta 1956 je bil neuradni začetek društva. 3. novembra 1957 ob 8.30 uri pa se je v Zadružnem domu v Križah vršil prvi ustanovni občni zbor TVD »Partizan« Križe. To je bil iniciativni sestanek za poživitev življenja v Križah. Na tem zboru je bilo jasno, da je potreba po ustanovitvi Telesno vzgojnega društva Partizan v Križah močno potrebna. Mladina ter vsi krajanji so bili navdušeni nad zamisljo. Dvorana, v kateri se je občni zbor odvijal, je pokala po šivih. (Poročilo, 3.11.1957).

Če se ozremo nazaj, lahko vidimo, da vsa leta po vojni ni bilo neke trdne organizacije, ki bi povezovala vse življenje v Križah. Cepili so svoje sile na razna športna, kulturno – umetniška, planinska, lovska društva in še bi lahko naštevali, ki so, kot muhe enodnevnice sijajno zaživele, a so se kmalu izgubile v nedelavnosti članstva. Zopet mladini ni preostalo drugega, kot balinanje in kartanje po zakajenih ter ne zakajenih gostilnah. Pijančevanje in hazardne igre res niso mogle dvigniti kulturni nivo mladega človeka. Slika se mogoče res vidi tako črna, vendar v tistem času res niso imeli druge izbire. Ampak v društvu so se zavedali, da so za tako stanje krivi sami, zato je bilo edino pravilno, da so s to prakso prekinili in si ustvarili pogoje in prostore za telesno ter športno kulturno življenje. (Poročilo, 3.11.1957).

Takratno življenje na vasi in tudi življenje v vaseh okoli ali blizu naselja Križe ni vključevalo kakšnega telovadnega udejstvovanja. Zato tudi večina otrok in mladih v takratnem času v svojih družinah niso dobili nobene tovrstne izkušnje in tudi nobenih zgledov ni bilo. Njihovi igralni poligoni so bili travniki, gozdovi, reke in bližnje planine ter gore, še zlasti Kriška gora. Zelo je bila priljubljena igra malega nogometa na travnikih, kjer so se spontano odvijala tekmovanja med posameznimi vaškimi naselji.

Zato je bilo za večino fantov, ki so se družili v tistem času po vaseh, telovadba in druženje v telovadnici popolna novost. Še zlasti pa srečanje s posameznimi telovadnimi orodji kot so bila bradlja, krogi, drog, konj in konj z ročaji. Za večino so bili novi tudi različni elementi talne telovadbe in preskoki preko konja. (Herman Berčič, 15.9.2008).

Na iniciativnem sestanku za poživitev življenja v Križah, je bilo moč videti potrebo po športno kulturnem življenju. Zato so se odločili, da ne smejo zopet cepiti svojih sil, vendar se morajo zediniti in pričeti z delom v TVD »Partizanu«. (Poročilo, 3.11.1957).

Potreba po telesni kulturi je vse bolj naraščala. Medtem, ko je bil šport nekdanj samo domena privilegiranih slojev, je že v tem času vse bolj in bolj prodiral v široke družbene plasti. Tudi potreba po razgibavanju je postajala vse večja. Razvoj proizvodnih sredstev zahteva od človeka vedno več koncentracije in ga vedno bolj enostransko usmerja. Gibi delavca pri stroju so postali popolnoma mehanizirani. Zato se mora posebno mlad človek nekje telesno in duševno sprostiti in se razgibati. Telesna kultura ni bila več luksuz, ampak je postala življenjska potreba vseh. (Poročilo, 3.11.1957).

Širše gledano pa je takratno društvo pomenilo velik napredek pri širjenju športne kulture ne le v naselju Križe, pač pa tudi v širši okolici. V bistvu je društvo povzročilo viden preporod kraja v vseh pogledih. Pretežno kmečko prebivalstvo se je nenadoma srečalo s pojavom telovadbe, plesa, z različnimi športnimi igrami in drugimi dejavnostmi na povsem nevsiljiv način, saj je bilo sodelovanje v društvu prostovoljno. Mnoge družine so bile zadovoljne, da so njihovi otroci sodelovali v posameznih vadbenih skupinah društva, saj so lahko ob zaključnih prireditvah, npr. ob Tednu športa v Križah, neposredno spremljali nastope svojih otrok. Pri tem ni bilo mogoče spregledati dejstva, da so zadovoljni in ponosni na svoje otroke in mladino. V društvu so delovali različni ljudje, različnih poklicev, od intelektualcev do manj izobraženih, obeh spolov in različnih starosti ter življenjskih opredelitev. Pa vendar so zelo dobro sodelovali in delovali za skupno stvar. Oče celotnega telesno kulturnega preporoda v kraju in nosilec športne kulture v takratnih ožjih in širših vaških okoljih in naseljih pa je bil Kristjan Kokalj. Bil je nezamenljiv in neumoren organizator, sam z dušo, telesom in srcem predan telovadnemu in športnemu gibanju, dober poznavalec in ljubitelj ljudi ter spiritus agens celotnega razvoja društva. Zavedali so se, da se je z njim začelo nekaj velikega v kraju, zavedali pa so se tudi, da bo z njegovim odhodom marsikaj ugasnilo. (Herman Berčič, 15.9.2008).

Osnovni cilj društva je bil, da poživijo družabnost in da ustanovijo prave odnose med ljudmi, seveda predvsem ob resnem kulturnem in telesnovzgojnem delu. Pri tem pa niso pozabili na zabavo in na razna tekmovanja. (Poročilo, 3.11.1957).

V Križah je vladala tudi velika potreba po kino predstavah, tako je menil društveni odbor in z njim se je strinjalo večina prebivalcev. Žal so bili pred neizprosno dilemo ali kino ali telesna vzgoja. Zavedali so se, da je koristno in potrebno oboje. Predvsem je bil problem prostor, kajti bil je samo Zadružni dom in morali so se odločiti za eno stvar. Po tehtnem premisleku so se odločili, da ima telesna vzgoja prednost. (Poročilo, 1959).

Telesna vzgoja pač nikomur ne more škoditi. Od te ima človek samo koristi. Želja odbora je bila, da se mladina nauči tudi družbenega vedenja in v tem društvu je imela dovolj možnosti, da je uveljavila svoje zamisli. Mladina mora znati samostojno misliti in se naučiti biti sposobna za odgovornosti svojega dela. (Poročilo, 1961).

TVD »Partizan« Križe je bil center dogajanj na športnem področju. Športni objekti, telovadnica in igrišče so pomenili drugi dom številnim ljubiteljem športa in rekreacije. Svoje člane vseh generacij je vzgajal v športnem in amaterskem duhu ter duhu prostovoljnega dela. Skrbel je za vzgojo in izobraževanje svojih trenerjev in športnikov, gradil in vzdrževal je številne športne objekte. Glede na želje in pobude članov ter prebivalcev je vedno znova omogočil razvoj novih športnih panog. (Ida Lesar, 11.11.2008).

Dejavnost društva je bila ves čas zelo obsežna, saj so poleg splošne vadbe, katero je obiskovala predvsem šoloobvezna mladina, gojili še druge specializirane športne panoge, kot so: orodna telovadba, rokomet, namizni tenis, smučanje, smučarski skoki, atletika, plavanje, šah, streljanje, športna rekreacija.

Močno so si prizadevali, da bi poleg uspehov na športno tekmovalnem področju, čim več postorili tudi na področju množičnosti.

Športniki društva so se za svoje uspehe in tekmovanja pripravljali v telovadnici, katero je društvo dobilo v upravljanje ob ustanovitvi. Vendar samo s tem objektom niso bili zadovoljni. Ker so sredstva zadoščala le za redno dejavnost, so se odločili, da s prostovoljnim delom zgradijo igrišče, na katerem so leta 1963 začeli trenirati rokometišči, dovolj možnosti za delo pa so imeli tudi ljubitelji atletike. Ker stara telovadnica ni več ustrezala za uspešno vadbo športnikov Partizana in vadbi učencev osnovne šole, so se leta 1971 najbolj razveselili nove šole v Križah. Z njo so tudi člani društva dobili nove prostore za vadbo. Mali stadion, ki je v letu 1975 dobil

razsvetljava rokometnega igrišča, se je lepo povezal v sklop šolskega poslopja. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Skakalci, katerih se je največ zbralo v sosednji vasi Sebenje, so skupaj s sovaščani in finančno pomočjo zgradili 25 metrsko skakalnico leta 1969 in 50 metrsko skakalnico leta 1972. Skakalnici sta nudili možnosti za treninge vsem ljubiteljem tega športa. Sekcija je organizirala mnoga tekmovanja, zaradi marljivosti športnih delavcev in uspehov mladih tekmovalcev pa so dobili tudi organizacijo številnih republiških in državnih prvenstev. Na podlagi tega so ugotovili, da nujno potrebujejo še dodatni objekt, skakalnico pokrito s plastiko. 26. junija 1976 ob 15. uri na tradicionalni prireditvi XI. Športnega tedna v Križah je bila slavnostna otvoritev te skakalnice. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Društvo »Partizan« je v času svojega delovanja organiziralo kar 11 športnih tednov. TVD »Partizan« Križe je z organizacijo športnih tednov povezoval veliko športnih društev iz cele Gorenjske in tudi tujine, učence osnovnih šol, vojake, gasilce in druge ljubitelje športa. Ves teden so se vrstila tekmovanja v različnih športnih panogah. Ob zaključku je sledila še zaključna akademija, katero so vedno odprli znani slovenski padalci in športna letala iz LC Lesce. Zaključna akademija je s svojimi nastopajočimi privabila več tisoč gledalcev iz bližnje in daljne okolice. Sledila je velika zabava s priznanimi slovenskimi ansambli in pevci. Uspešna organizacija takšne prireditve je bila mogoča le ob sodelovanju in pomoči velikega števila volonterjev, društev in organizacij. S predstavitvijo svoje dejavnosti podjetjem in organizacijo raznih zabavnih prireditev, je društvo iskalo donatorje, ki so prispevali sredstva za financiranje vseh programov in novih investicij. Sodelovali so tudi z društvi zamejskih Slovencev na prijateljskih tekmovanjih in organizirali telovadne nastope. Dvajset letno uspešno delovanje društva je nagradila tudi Občina s podelitvijo zlate plakete mesta Tržič. (Ida Lesar, 11.11.2008).

Potrebno je tudi poudariti da je bilo društvo Partizan Križe soustanovitelj in član TTKS Tržič (Temeljne telesno kulturne skupnosti Tržič) in Partizana Slovenije.

2.1 KRISTJAN KOKALJ

Tovariš Kristjan Kokalj, se je rodil 17. decembra 1925 leta. Že v predvojnem času se je ukvarjal s športom na vasi. Med okupacijo je aktivno sodeloval v NOB, kjer je bil večkrat ranjen in za vsa svoja dela je prejel tudi številna odlikovanja. Po vrnitvi iz vojske se je s sotovariši vključil v iniciativni odbor, ki je leta 1948 ustanovil v Križah telovadno društvo, kjer je tovariš Kokalj vršil številne funkcije. V letu 1955 je delo tega društva zamrlo in kasneje v letu 1956/1957 je bilo ustanovljen TVD »Partizan« Križe. Pod njegovim vodstvom so bili zgrajeni številni objekti, telovadnica, igrišče, dve skakalnici za smučarske skoke in organizirane številne prireditve izmed katerih so bili najuspešnejši in množični športni tedni v Križah. Vse svoje življenje je posvetil tudi razvoju rojstnega kraja in je prav njegova zasluga, da so dobili šolo leta 1971 in tako lepe objekte za športno dejavnost. Žal pa ga je njegova dolgoletna zahrbtna bolezen prehitro iztrgala iz vrst članov Partizana, s tem pa so bili končani tudi vsi njegovi načrti, ki jih je še imel v mislih. Tudi otvoritve nove šole s telovadnico žal ni dočakal. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Slika 1: Slavnostni govor Kokalj Kristjana (arhiv: Ida Lesar)

3 CILJI

- Skušala sem orisati, kakšen pomen je imelo društva za svoj kraj.
- Na kratko opisati Temeljno telesnokulturno skupnost Tržič, katere član je bil tudi Partizan Križe.
- Predstavila sem društvo Partizan Križe, njegovo delovanje, območje na katerem je deloval, namen in njegove naloge.
- Prikazala sem notranjo organizacijsko ureditev društva, predstavila članstvo, javnost dela društva, vire materialnih sredstev in upravljanje z njimi.
- Analizirala sem posamezne športne panoge.
- Predstavila sem objekte s katerimi je društvo razpolagalo.
- Prikazala sem Športni teden.

4 METODE DELA

Diplomsko delo je monografskega tipa.

Pri snovanju dela sem uporabila naslednje metode dela:

- zgodovinsko metodo;
- metodo neformalnega razgovora.

Kot vir podatkov sem uporabila gradivo, ki ga imajo nekateri bivši člani društva »Partizan« in druge institucije, pisne dokumente, poročila, zapisnike, slikovno gradivo.

5 DRUŠTVO PARTIZAN, DELOVANJE, OBMOČJE, NAMEN IN NJEGOVE NALOGE

5.1 DRUŠTVO »PARTIZAN«

TVD »Partizan« Križe, v nadaljevanju »Partizan«, je bil samostojna prostovoljna organizacija občanov za uresničevanje športno rekreativne dejavnosti in telesne vzgoje. Uradno ime društva je bilo: TVD »Partizan« Križe. Sedež »Partizana« je bil v Križah.

»Partizan« je imel svoj pečat. Pečat je bil okrogle oblike z besedilom in imenom društva. V sredini pečata je bil pravokotnik z likom narodnega heroja v sončnih žarkih in peterokrako zvezdo v desnem zgornjem kotu. »Partizan« je imel tudi svoj prapor.

Slika 2: Kavar Tomaž in Olga Dobre držita lik »Partizana« (arhiv: Ida Lesar)

Praznik »Partizana« je bil 25. Maj – Dan mladosti in rojstni dan Maršala Tita. V ta namen so vsako leto organizirali razne prireditve, tekmovanja, ki so se dogajale cel teden. Zadnji dan so imeli pripravljen poseben program, ob koncu pa še veselico.

Nekaj športnih tednov je bilo organiziranih v tem času, nekaj pa ob koncu meseca junija.

»Partizan« je bil pravna oseba. Vpisan je bil v register društev pri pristojnem organu skupščine občine Tržič.

Partizan je bil soustanovitelj in član Temeljne telesnokulturne skupnosti Tržič in Partizana Slovenije. (Pravila, 8.12.1975).

5.2 OBMOČJE IN DELOVANJE »PARTIZANA«

Telovadno vzgojno društvo »Partizan« Križe je delovalo na območju naselij Križe, Pristava, Sebenje, Retnje, Senično, Žiganja vas, Sp. in Zg. Veterno ter Gozd. Glavni sedež društva je bil v Križah in sicer v prostorih Zadružnega doma. (Pravila, 8.12.1975).

5.3 NAMEN DRUŠTVA IN NJEGOVE NALOGE

5.3.1 Namen društva

Namen »Partizana« je bil, da po načelu prostovoljne odločitve združuje odrasle člane, mladino in otroke ter jih vzpodbuja in organizirano uvaja in vodi v raznovrstne oblike športno rekreacijske dejavnosti in telesne vzgoje zaradi varovanja njihovega zdravja in vitalnosti, razvijanja ustvarjalnosti in osebnega zadovoljstva, delovnih in obrambnih sposobnosti ter oblikovanja celovite socialistične osebnosti.

S temi nameni je Partizan pripomogel k razvijanju humanih odnosov med ljudmi, ki so bili zasnovani na spoštovanju človekove osebnosti, vzajemnosti, solidarnosti in utrjevanju samoupravnih odnosov ter bratstva in enotnosti. (Pravila, 8.12.1975).

5.3.2 Naloge društva

Naloge društva »Partizan« so bile:

- Razvijanje samoupravnih odnosov v društvu in na celotnem področju telesne kulture;
- Vključevanje predšolskih otrok v sistematično telesno vadbo;
- Ustanavljanje oddelkov cicibanov in oddelkov za vadbo staršev in otrok;
- Posebno pozornost posvetiti otrokom, katerim je šolska vadba pomanjkljiva;
- Za kategorije pionirjev, mlajših mladincev in mladink, ki so kazali željo in zanimanje za posebno vadbo v posameznih športnih panogah, so organizirali poleg redne vadbe tudi posebne športne vadbe, treninge in tekmovanja;
- Sodelovanje s šolskimi vodstvi pri organiziranju športne rekreacije v okviru celodnevne šole;
- Delovanje z izven šolsko mladino in z odraslimi, ki niso bili vključeni v druge športne organizacije. Organiziranje športno rekreacijske dejavnosti za odmor in razvedrilo. Primerne oblike so razvijali v društvu, delovni organizaciji, krajevni skupnosti, naselju, na izletu in letoviščih, z namenom, da bi preprečevali negativni vpliv takratnega načina življenja in dela, za smotrnejšo uporabo prostega časa in razvoja ustvarjalnih sposobnosti;
- Pripravljanje in organiziranje športno rekreativnih tekmovanj;
- Sodelovanje z drugimi društvi in športnimi organizacijami;
- Usposabljanje novih amaterskih strokovnih kadrov različnih profilov in izpopolnjevanje delujočih strokovnih kadrov;
- Zdravstveno-higiensko varstvo;
- Ustvarjanje pogojev za kulturno-zabavno in družabno življenje članov.

»Partizan« je uresničeval svoje programske naloge na naslednjih načelih:

- Razvijanje množičnosti, programske raznovrstnosti in vsestranskosti;
- Odprtost in dostopnost za vse kategorije prebivalstva;
- Udeležba članov v upravljanju in odločanju o vseh važnih vprašanjih (organizacijskih, programskih, kadrovskih, finančnih itd.);
- Vključevanje v enotno gibanje telesne kulture.

Pri uresničevanju svojih programskih nalog je »Partizan« sodeloval z delovnimi in sindikalnimi organizacijami, s štabi SLO, enotami JLA, VVZ, strokovnimi institucijami za telesno kulturo, vsemi družbeno političnimi organizacijami, s katerimi jih vežejo skupni interesi in dejavnosti.

»Partizan« je na osnovi družbenega dogovora formiral koordinacijska telesa ali druge oblike združevanja z drugimi nosilci telesno kulturne dejavnosti, vedno, kadar je to zahteval skupni program ali akcija. (Pravila, 8.12.1975).

6 ČLANSTVO, NOTRANJA ORGANIZACIJSKA UREDITEV DRUŠTVA, JAVNOST DELA, VIRI MATERIALNIH SREDSTEV IN UPRAVLJANJE Z NJIMI

6.1 ČLANSTVO

Član »Partizana« je lahko postal vsak občan pod enakimi pogoji. Članstvo je bilo prostovoljno. Lahko je bilo redno in izredno /častno/. Nosilci glavnih dejavnosti »Partizana« so bili redni člani društva.

Redni član je dobil člansko knjižico in je bil vpisan v matično knjigo Partizana. Vsak član je imel pravico, da se aktivno vključuje v vse oblike dejavnosti društva, da voli in je voljen v društvene organe in delegacije ter da sodeluje in odloča o vseh vprašanih dela društva.

Slika 3: Članska izkaznica (arhiv: Ida Lesar)

Član Partizana je moral izpolnjevati društvena pravila, plačevati članarino in se ponašati v skladu z odločitvami društvenih organov in splošnimi normami

samoupravne socialistične družbe. Članstvo se je prenehalo z odstopom, smrtjo, z izključitvijo ali s prenehanjem delovanja društva.

Članstvo se je pozdravljalo med seboj z »Zdravo«, se je tikalo in odgovarjalo s »tovariš« in »tovarišica«. (Pravila, 8.12.1975).

6.1.1 Odgovornost članov

Za kršitev pravil »Partizana« so lahko poklicali člane na zaslišanje in so proti njim lahko izrekli naslednje ukrepe:

- opomin,
- ukor,
- izključitev iz »Partizana«.

Ukrepe članom je izrekalo razsodišče, ki je štelo 3 člane. Člane razsodišča je imenoval izvršni odbor, kadar je zato nastala potreba. Zoper odločbe razsodišča so imeli člani pravico pritožbe na občni zbor. (Pravila, 8.12.1975).

6.1.2 Priznanja

Društvo je lahko za uspešno delo posameznikov, skupin, ekip, odborov in komisij podelilo priznanja v obliki:

- pohvale,
- značke ali plakete,
- nagrade,
- častnega članstva,
- razna družbena, državna priznanja in odlikovanja. (Pravila, 8.12.1975).

Slika 4: Priznanje za aktivno delo

6.2 NOTRANJA ORGANIZACIJSKA UREDITEV DRUŠTVA

Notranja organizacijska ureditev »Partizana« je temeljila na načelih samoupravnega odločanja njegovih članov.

Temeljni organi »Partizana« so bili:

- občni zbor,
- izvršni odbor, sekretariat izvršnega odbora,
- nadzorni odbor,
- strokovni odbor.

Po potrebi je lahko izvršni odbor formiral še druge odbore in komisije, kot pomožne delovne organe. (Pravila, 8.12.1975).

6.2.1 Občni zbor

Najvišji organ »Partizana« je bil občni zbor. Občni zbor so sestavljali redni člani društva. Občni zbori so bili javni, redni ali izredni.

Redni občni zbor je bil vsako drugo leto, sklical ga je izvršni odbor najpozneje petnajst dni pred zborom.

Izredni občni zbor se je sklical v naslednjih primerih:

- po sklepu izvršnega odbora,
- na zahtevo ene tretjine rednih članov »Partizana« ali strokovnega odbora,
- na zahtevo občinske konference SZDL-Socialistična zveza delavskega ljudstva, Samoupravne telesnokulturne skupnosti, Občinske zveze telesnokulturnih organizacij in občinske zveze društev Partizan.

Naloge občnega zbora so bile zlasti naslednje:

- sprejemanje pravil društva,
- sprejemanje programa dela in obračuna dela za mandatno obdobje,
- obravnava poročil izvršnega odbora, strokovnega odbora in nadzornega odbora,
- odločanje o prošnjah in pritožbah članov,
- razreševanje in volitve društvenih organov in delegacij,
- izrekanje pohval, priznanj in nagrad,
- sprejemanje poslovnika o delu,
- odločanje o vseh važnih vprašanjih za delo in razvoj društva.

O načinu volitev društvenih organov in delegacij je odločal občni zbor. (Pravila, 8.12.1975).

6.2.2 Izvršni odbor

Izvršni odbor je bil organ društva, ki je vodil delo med dvema občnima zboroma, delo društva in opravljal naloge, ki mu jih je naložil občni zbor.

Izvršni odbor je štel 17 članov. Sestavljali so ga: predsednik, podpredsednik, tajnik, blagajnik ter člani.

Mandat članov izvršnega odbora je trajal dve leti, vendar so bili lahko ponovno izvoljeni še za eno mandatno obdobje. Izvršni odbor se je konstituiral na prvi seji. Sklepal je veljavno na sejah, na katerih je bilo navzočih večina članov. Sklepalo se je z glasovi.

Seje izvršnega odbora so bile javne. Izvršni odbor je bil za svoje delo odgovoren občnemu zboru.

Izvršni odbor je predstavljal delegacijo Partizana, če občni zbor ni izvolil posebne delegacije.

Izvršni odbor je lahko zaradi učinkovitejšega opravljanja nalog oblikoval sekretariat. Sekretariat je štel 7 članov, ki so ga sestavljali: predsednik, podpredsednik, tajnik in člani. Sekretariat je bil za svoje delo odgovoren izvršnemu odboru. Opravljal je delo med dvema sejama izvršnega odbora, o vseh svojih odločitvah je redno poročal izvršnemu odboru. Pravice sekretariata je določil izvršni odbor s svojim poslovníkom.

Izvršni odbor je opravljal zlasti naslednje naloge:

- sprejemal je pravilnik o svojem delu in delu sekretariata,
- ustanavljal je stalne in občasne občne odbore in komisije ter imenoval njihove predsednike,
- sestavljal in sprejemal je letne programe dela ter letne finančne načrte,
- skliceval je občni zbor in poročal o svojem delu,
- sestavljal je letni proračun in zaključni račun,
- izvrševal je naloge, ki mu jih je naložil občni zbor, obravnaval in sprejemal je poročila o delu sekretariata.

Zaradi uspešnejšega izvrševanja nalog je lahko imel izvršni odbor stalne ali občasne odbore in komisije:

- za materialno finančne zadeve,
- kadre,
- propagando, vzgojno delo in kulturno zabavno življenje,
- za izgradnjo in vzdrževanje objektov, za zdravstveni nadzor članstva,
- itd.

Komisije so štejele 3 člane in so bile odgovorne za svoje delo izvršnemu odboru. Komisije je imenoval izvršni odbor. Predsedniki komisij in odborov so bili člani izvršnega odbora.

Predsednik »Partizana« je bil tudi predsednik izvršnega odbora in sekretariata. (Pravila, 8.12.1975).

6.2.2.1 PREDSENIK DRUŠTVA

Predsednik društva je bil zakoniti zastopnik »Partizana«. Predsednik je predstavljal, podpisoval in zastopal »Partizan« proti tretjim osebam (pravnim, fizičnim osebam, zasebnikom ter družbenim organizacijam). Izdajal je pooblastila drugim osebam za zastopanje društva in opravljal druge posle, ki so bili določeni s temi pravili ali drugimi odločitvami organov društva. Predsednik Partizana je bil za svoje delo odgovoren izvršnemu odboru in občnemu zboru društva. (Pravila, 8.12.1975).

PREDSEDNICI DRUŠTVA:

- Franc Jagodic, do 3.11.1957 do 9.1.1958
- Tinko Tomazin, od 9.1.1958 do 13.6.1960
- Franc Teran, od 13.6.1960 do 1967
- Ivan Žepič, od 1967 do 1969
- Kristjan Kokalj, od 1969 do 1972
- Franci Dobre, od 1972 do 1973
- Ida Ribnikar, od 1973 do 1977
- Boris Janc,
- Janez Primožič.

6.2.3 Nadzorni odbor

Nadzorni odbor je sporočal svoja mnenja in ugotovitve o uresničevanju sklepov pravilnosti finančno materialnega poslovanja izvršnega odbora in njegovih organov na občnem zboru »Partizana«. O svojih ugotovitvah pa je tudi sproti seznanjal izvršni odbor.

Nadzorni odbor je štel 3 člane, ki jih je volil občni zbor, izmed rednih članov »Partizana«. Nadzorni odbor je volil predsednika na svoji prvi seji. Člani nadzornega odbora so se udeleževali sej izvršnega odbora in njegovih članov. (Poročilo, 1973).

6.2.4 Strokovni odbor

Strokovni odbor so sestavljali strokovni amaterski in profesionalni organizatorji športne rekreacije ter vaditelji telesne vzgoje.

Naloge strokovnega odbora so bile:

- da je programiral, organiziral, vodil in spremljal celotno strokovno telesnokulturno delo v društvu,
- obravnaval strokovne in vzgojne probleme,
- načrtoval in izvajal tekmovanja, prireditve, množične akcije in manifestacije,
- sodelovanje z ostalimi organi »Partizana«.

Strokovni odbor je bil za svoje delo odgovoren izvršnemu odboru in občnemu zboru »Partizana«. Strokovni odbor je med sabo volil predsednika. Predsednik strokovnega odbora je bil član izvršnega odbora. (Poročilo, 1973).

6.2.5 Funkcije in člani

V *delovno predsedstvo* so bili leta 1957 izvoljeni: Kokalj Kristjan, kot predsednik ter člana, Kavar Janez in Bodlaj. Za zapisnikarja Oblak Rina. V *Kandidacijsko in volilno*

komisijo: Jaka Gogala, Boštar Branko in Maglica Mirko. Za *overovatelja* pa Vegar Stipe in Grašič Vinko. (Zapisnik, 3.11.1957).

3.11.1957 je bil na ustanovnem občnem zboru soglasno izvoljen predlog za upravni, nadzorni, gospodarski in disciplinski odbor TVD »Partizan« Križe.

❖ UPRAVNI ODBOR:

- Jagodic Franc-Kristan, predsednik
- Tomazin Tinko, podpredsednik
- Kokalj Kristjan, načelnik
- Roblek Boris, podnačelnik
- Kavčič Helena, načelnica
- Česen Mara, podnačelnica
- Kuhar Pavle, tajnik
- Marenčič Rajko, gospodar
- Pižmoht Helena, higieničar
- Uzar Ljuba, blagajnik

❖ NADZORNI ODBOR:

- Uzar Peter, predsednik
- Zaplotnik Janez, član
- Faganel Marija, član

❖ DISCIPLINSKI ODBOR:

- Mavrič Stipe, predsednik
- Dobre Franc, član
- Čadež Milan, član

❖ GOSPODARSKI ODBOR:

- Marenčič Rajko, predsednik
- Zibler Janez, član
- Žepič Janez, član
- Uzar Sašo, član
- Perko Anton, član

❖ VADITELJSKI ZBOR:

- Roblek Boris, odgovoren za člane
- Kokalj Kristjan, odgovoren za mladince
- Povhe Anton, odgovoren za pionirje
- Česen Mara, odgovorna za članice
- Kavčič Helena, odgovorna za mladinke
- Česen Elica, odgovorna za pionirke
- Šarabon Filip, odgovoren za lahko atletiko
- Polajnar Alojz, odgovoren za zimski šport
- Puškarevič Salko, odgovoren za nogomet
- Albreht Franc, odgovoren za namizni tenis
- Jotič Tošo, odgovoren za šah. (Zapisnik, 3.11.1957).

9.3.1958 je Jagodic Franc predlagal, da se ga razreši dolžnosti predsednika. Za novega predsednika je bil soglasno izvoljen Tinko Tomazin, za podpredsednika pa Jagodic Franc. (Zapisnik, 9.1.1958).

Pavel Kuhar, ki je bil na ustanovnem občnem zboru izvoljen za *tajnika*, ni mogel več izvrševati svoje funkcije zaradi preobremenjenosti v službi. Na njegovo mesto je bila izvoljena Belaj Cvetka, za dopisnika pa Kavar Janez. (Zapisnik, 22.2.1958).

V letu 1959 so *vaditeljski zbor sestavljali*:

- Herman Berčič, vodja za orodno telovadbo
- Markun Franc, gimnastika
- Šparovec Joža, gimnastika
- Uzar Drago, gimnastika
- Kavčič Helena, gimnastika
- Pižmoht Justina, gimnastika
- Česen Elica, gimnastika
- Močnik Štefan, gimnastika
- Albreht Franc, namizni tenis
- Legat Vili, rokomet.

Ker je bilo pomanjkanje vaditeljskega kadra so še dodatno postali vaditelji: Sitar Nada, Šober Tatjana in Vagner Janez. (Zapisnik, 11.1.1959).

Leta 1959 je bilo izvoljeno novo *delovno predsedstvo*: Kavar Janez - predsednik, Breška Vida in Uzar Drago. Za *zapisnikarja* Grašič Anica, za *overovatelja* pa Markun Franc in Maglica Mirko. *Verifikacijsko komisijo* so zasedli: Kaltnekar Zdravko, Maglica Mirko in Markun Franc. *Komisijo za formiranje sklepov* so sestavljali: Kokalj Kristjan, Tomazin Tinko in Kavčič Helena. (Zapisnik, 8.2.1959).

8.2.1959 je bil na novo izvoljen upravni, nadzorni in gospodarski odbor.

❖ UPRAVNI ODBOR:

- Čerin Feliks, Retnje
- Feldin Nada, Retnje
- Grašič Anica, Senično
- Kaltnekar Zdravko, Pristava
- Kokalj Kristjan, Križe
- Markič Alojz, Retnje
- Pižmoht Justinam, Sebenje
- Tomazin Tinko, Križe
- Uzar Ljuba, Sebenje
- Uzar Sašo, Pristava
- Zaplotnik Peter, Pristava

❖ GOSPODARSKI ODBOR:

- Albreht Franc, Križe
- Breška Vida, Križe
- Čadež Milan, Križe
- Kavar Janez, Križe
- Kavčič Helena, Sebenje
- Markič Alojz, Retnje
- Štancar Alojz st. Retnje
- Ziblar Janez, Križe

❖ NADZORNI ODBOR:

- Faganel Marija, Sebenje
- Uzar Peter, Pristava
- Žepič Janez, Križe.

Tomazin Tinko je Jožu Šparovcu in Grašič Vinkotu razdelil nagrade, kot najboljša člana. (Zapisnik, 8.2.1959).

7.2.1960 so bili na novo izvoljeni v *delovno predsedstvo*: Zdravko Kaltnekar, Marica Vodnjov in Ribnikar Anton, predsednik je ostal isti. Za *zapisnikarja* je bila ponovno izvoljena Grašič Anica, za overovatelja pa Pižmoht Justina in Kokalj Marjan. *Verifikacijsko skupino in kandidacijsko skupino* so zasedli: Sitar Nada, Herman Berčič in Savič Miloš. (Zapisnik, 7.2.1960).

7.2.1960 je bil izvoljen nov upravni, gospodarski in nadzorni odbor.

❖ UPRAVNI ODBOR:

- Zaplotnik Peter, Pristava
- Pižmoht Justina, Sebenje
- Kaltnekar Zdravko, Pristava
- Kokalj Kristjan, Križe
- Tomazin Tinko, Križe
- Markič Alojz, Retnje
- Uzar Ljuba, Sebenje
- Savič Miloš, Retnje
- Žepič Ivan, Retnje
- Grašič Anica, Senično

❖ GOSPODARSKI ODBOR:

- Ribnikar Vinko, Retnje
- Uzar Sašo, Pristava
- Albreht Franc, Križe
- Breška Vida, Sebenje
- Perko Tonček, Pristava
- Štancar, Alojz, Pristava

- Teran Franc, Pristava

❖ NADZORNI ODBOR:

- Uzar Peter, Pristava
- Faganel Marija, Sebenje
- Kokalj Marjan, Križe (Zapisnik, 7.2.1960).

V letu 1960 so dobili novega predsednika, Teran Franca. (Zapisnik, 13.6.1960).

19.2.1961 na občnem zboru so bili v *delovno predsedstvo* na novo izvoljeni: Žepič Ivan - predsednik ter Dobre Olga in Povhe Ivan kot člana. Za *zapisnikarja* je bila ponovno izvoljena Grašič Anica, za *overovatelja* pa Ribnikar Anton in Albreht Franci. *Verifikacijsko in kandidacijsko komisijo* so zasedli: Kaltnekar Zdravko, Grobovšek Ivan in Berčič Herman. V komisijo za sklepe in predloge so bili izvoljeni: Kokalj Kristjan, Albreht Franci in Pižmoht Justina. (Zapisnik, 19.2.1961).

Na istem odboru so bili tudi sestavljeni novi odbori:

❖ UPRAVNI ODBOR:

- Teran Franc, predsednik
- Grašič Anica, tajnik
- Perko Anton. blagajnik
- Kokalj Kristjan, načelnik
- Pižmoht Justina, načelnica
- Kaltnekar Zdravko, referent za propagando
- Gregorič Mira, član
- Žepič Ivan, član
- Zaplotnik Peter, član
- Albreht Franci, član
- Savič Miloš, član.

❖ GOSPODARSKI ODBOR:

- Albreht Franci, predsednik
- Štamcar Alojz
- Markič Alojz

- Jazbec Franci
- Grobovšek Ivan
- Žepič Ivan.

❖ NADZORNI ODBOR:

- Pavlin Rado, predsednik
- Kokalj Kristjan
- Pavlin Rado
- Žepič Ivan. (Zapisnik, 19.2.1961).

14. januarja 1962 je bilo leto zopet na okoli in ponovno so potekale volitve. Za *delovno predsedstvo* so bili izvoljeni: Žepič Ivan - predsednik, Debeljak Antonija in Papler Kristina, kot člana. Za *zapisnikarja* je bila izvoljena Ješe Hema, kot *overovatelj* pa: Pižmoht Justi, Mali Peter in Dobre Franc. (Zapisnik, 14.1.1962).

Sledi predstavitev novo izvoljenega odbora:

❖ UPRAVNI ODBOR:

- Teran Franc, predsednik
- Perko Tonček, blagajnik
- Grašič Anica, tajnik
- Kokalj Kristjan, načelnik
- Pižmoht Justina, načelnica
- Papler Kristina, namestnica načelnice
- Žepič Janez, član gospodarskega odbora
- Albreht Franci, član
- Savič Miloš, član
- Dobre Franci ml., član
- Pičman Janez, član

❖ GOSPODARSKI ODBOR:

- Dobre Franci st., predsednik
- Božič Milojko, član
- Žepič Janez, član

- Markič Alojz, član
- Perko Edi, član

❖ NADZORNI ODBOR:

- Šemrl Zora, predsednik
- Zaplotnik Peter, član
- Kavar Janez, član. (Zapisnik, 14.1.1962).

11.1.1965 je bil v *delovno predsedstvo* izvoljen Stritih, za *zapisnikarja* Anica Košnjek. *Kandidacijsko volilno komisijo* so sestavljali: Dobre Franci, Zupan Tone in Ribnikar Ida. V *komisijo za sestavo programa* so bili imenovani: Vodnjov Marjan, Šparovec Jože, Ješe Vinko, Uzar Drago, Dobre Olga in Kavar Tomaž. (Zapisnik, 11.1.1965).

Na občnem zboru 12.3.1969 so bili v *delovno predsedstvo* izvoljeni Ribnikar Tone - predsednik, Rezar Peter in Kavar Marija. *Zapisnik* je pisala Kokalj Metka. Za *overovatelja* pa sta bila izvoljena Klemenčič Zdenka in Teran Franci. (Zapisnik, 15.3.1969).

Na tem zboru so bili tudi izvoljeni novi člani za upravni in nadzorni odbor.

❖ UPRAVNI ODBOR:

- Kokalj Kristjan, predsednik
- Ješe Jože, podpredsednik
- Dobre Franci, načelnik
- Ribnikar Ida, načelnica
- Dobre Olga, tajnica
- Teran Anica, blagajničarka
- Klemenčič Zdenka je skrbela za povezavo šole in Partizana
- Sitar Jože, vodja rokometne sekcije
- Rezar Peter in Teran Franc, smučarski skoki
- Sitar Marjan in Mali Peter, namizni tenis
- Kavar Tomaž, šah.

❖ NADZORNI ODBOR:

- Grašič Milan
- Kavar Marija
- Dolinar Tinko. (Zapisnik, 15.3.1969).

1.3.1973 je mesto *predsednika društva* prevzela Ribnikar Ida. Dosedanji predsednik Dobre Franci je zasedel mesto *načelnika*, Dobre Silva pa mesto *blagajničarke*. Za *overovatelja zapisnika* sta bila izvoljena Mali Peter in Dobre Franci.

❖ UPRAVNI ODBOR:

- Ribnikar Ida, predsednik
- Rezar Peter, podpredsednik
- Lipovac Sonja, tajnik
- Dobre Silva, blagajnik
- Dobre Franc, načelnik
- Teran Franc, član
- Ribnikar Janez, član
- Kern Anton, član
- Kavar Tomaž, član
- Mali Peter, član
- Ribnikar Tone, član
- Vodnjov Marjan, član
- Sitar Marjan, član
- Grašič Vinko, član
- Klemenčič Bogo, član. (Zapisnik, 28.2.1973).

Ribnikar Ida, kot predsednik društva je za leto 1975 predlagala v *delovno predsedstvo*: Ribnikar Toneta za predsednika, Ribnikar Irmo in Primožič Rajka za člana. Za *zapisnikarja* Lipovac Sonja, za *overovatelja zapisnika* Teran Franca in Žepič Janeza, za *verifikacijsko komisijo*: Rezar Peter – predsednik ter Dolinar Zdenka in Ahčin Rado. Vsi so bili na koncu tudi potrjeni. (Zapisnik, 15.2.1975).

Izvoljen je bil tudi nov odbor:

❖ UPRAVNI ODBOR:

- Ribnikar Ida, predsednik
- Dobre Franc
- Ahčin Rado
- Ješe Jože
- Ješe Vinko
- Klemenčič Bogo
- Konc Ivo
- Lavička Žare
- Lipovac Sonja
- Mali Peter
- Podpredsednik ŠŠD Križe
- Rezar Peter
- Ribnikar Janez
- Ribnikar Polonca
- Šober Vinko
- Teran Franc
- Vodnjov Marjan.

❖ NADZORNI ODBOR:

- Ješe Eugen
- Mali Irena
- Peharc Mija. (Zapisnik, 15.2.1975).

Na seji upravnega odbora 5.3.1975 je bilo izvoljeno novo vodstvo društva TVD »Partizan« Križe in sicer:

- Ribnikar Ida, predsednik
- Lavička Žare, podpredsednik
- Dobre Silva, blagajnik
- Dobre Franc, načelnik
- Ribnikar Polonca, načelnica

- Lipovac Sonja, tajnik. (Zapisnik, 5.3.1975).

Leta 1977 so ponovno volili nove odbore. *Predsednik delovnega predsedstva* je bil Janc Boris, za člana pa Teran Ambrož in Bohinc Joža. Za *kandidacijsko komisijo* sta bila izvoljena Ribnikar Ida in Dobre Franc.

❖ UPRAVNI ODBOR:

- Konc Ivo
- Šparovec Franc
- Teran Ambrož
- Mandeljc Janez
- Rezar Peter
- Žabkar Lojze
- Kern Janez
- Povhe Ivan
- Klemenčič Riko
- Pajtner Slavko
- Klemenčič Simon
- Perne Marjan
- Klemenčič Bogdan
- Jazbec Andrej
- Rozman Tone
- Božič Milojko. (Zapisnik, 25.4.1977)

6.3 JAVNOST DELA DRUŠTVA

Delovanje »Partizana« je bilo javno. Javnost je lahko prisostvovala vsem zasedanjem in sejam organov »Partizana«. O delovanju »Partizana« se je javnost obveščalo preko tiska, radia in televizije.

Za obveščanje javnosti o delu sta bila odgovorna predsednik in tajnik izvršnega odbora, ki sta morala omogočiti vpogled v poslovanje vsakomur, ki je imel zato upravičen interes. (Poročilo, 1973).

6.4 VIRI MATERIALNIH SREDSTEV IN UPRAVLJANJE Z NJIMI

Dohodki »Partizana« so bili:

- sredstva, ki jih je dodelila samoupravna interesna telesnokulturna skupnost društvu za njegovo delovanje,
- dotacije,
- lastni dohodki od članarine, prireditev, tekmovanj, izletov, dohodki od najemnine za koriščenje prostorov, dohodki od športno rekreativnih dejavnosti,
- darila,
- drugi dohodki.

Lastnino društva so predstavljali objekti, rekviziti, oprema, imetje, denar in druga materialna sredstva.

Vsi člani društva so bili dolžni z društveno lastnino ravnati, kot dobri gospodarji.

V primeru prenehanja delovanja »Partizana«, preide vsa lastnina društva Temeljni telesnokulturni skupnosti Tržič. (Poročilo, 1973).

7 OBDOBJE OD LETA 1958 DO LETA 1963

Že takoj ob začetnih korakih je mladi društveni odbor naletel na številne težave in ovire, ki pa so jih spremljale v celotnem obdobju. Edini začetni kapital sta bila krepka volja in pa telovadbe željna mladina. Vsi skupaj pa se niso ustrašili prazne, za redno vadbo popolnoma neopremljene telovadnice. Bili so tako rekoč brez sredstev in brez nepotrebnega vaditeljskega kadra. Prav zaradi slednjega so bili večkrat tudi kasneje v nezavidljivem položaju, ko so morali odgovarjati na upravičene, še večkrat pa na neupravičene očitke, da je bila mladina v telovadnici brez potrebnega kvalitetnega nadzorstva. (Poročilo, 1959).

Društveni odbor se je vseh teh in podobnih pomanjkljivosti dobro zavedal in jih skušal čim hitreje in čim boljše odpraviti. Takih in podobnih težav je bilo dovolj, vendar jim niso vzele poguma, kajti zavedali so se, da vršijo kljub nekaterim pomanjkljivostim, plemenito delo v razvoju telesne kulture v Križah z okolico s ciljem, odtegniti mladino kvarnim vplivom ter jim nuditi zdravo razvedrilo in pomoč pri oblikovanju socialističnega človeka, ki bo kos »jutrišnjim« nalogam. (Poročilo, 1959).

Društveni odbor se je med drugim zavedal, da vprašanje razvoja telesne kulture v Križah ni samo stvar odbora nekaterih posameznikov, temveč celotne družbe in njenih organov. Bilo jim je popolnoma razumljivo, da kljub vsej prizadevnosti in dobri volji ne bodo kos posameznim naporom, zlasti ne naporom finančnega značaja. (Poročilo, 1959).

Poleg orodja in ostale opreme, ki so jo kupili, so morali vsaj zasilno preurediti tudi samo dvorano, vzdati okna, urediti razsvetljavo, sanitarije in podobne stvari. Prosili so za pomoč na Oblo - Občinski ljudski odbor v Trziču, tržiška podjetja, Okrajno zvezo TVD Partizan v Kranju in druge. Ugotavljali so, da je njihovo prizadevanje naletelo na ugoden odmev in razumevanje pri skoraj vseh tistih, ki so jih prosili za pomoč, da so se čim preje izvlekli iz začetnih finančnih težav, ki niso bile majhne za pravkar ustanovljeno društvo. Odzvali so se Oblo Trzič, Tovarna čevljev Peko, Okrajna zveza TVD Partizan Kranj, kasneje pri izdaji propagandnega prospekta pa še Bombažna predilnica in tkalnica v Trziču, Tovarna usnja »Runo«, Tovarna kos in srpov, Tovarna lepenke, Tovarna finega pohištva in Lesno industrijsko podjetje v

Tržiču. Precej sredstev pa je društvo priskrbelo samo z dohodki različnih prireditev. (Poročilo, 1959).

Vse priznanje pa si zasluži JLA v Križah. JLA (Jugoslovanska ljudska armada) to je naziv za oborožene sile Socialistične federativne republike Jugoslavije. JLA v Križah je s svojim nesebičnim sodelovanjem veliko pripomogla k hitremu razvoju društva in jim omogočila dejavnost sekcij, ki bi bile brez njihovega sodelovanja obsojene na životarjenje ali celo propast. (Poročilo, 1959).

Društvo je sporazumno s šolo takoj zagotovilo redno ogrevanje dvorane, tako, da so vsi lahko pričeli z redno vadbo, tudi sekcije, že v zimi 1957/58. S tem ukrepom so omogočili tudi sami šoli, da je vse šolske ure telesne vzgoje lahko izvajala v dvorani, ker šola sama ni razpolagala s svojo lastno telovadnico. (Poročilo, 1959).

S pomočjo sredstev, ki jih je društvo prejelo na račun oglasov od tržiških podjetij in lastnih sredstev je društvo nabavilo osnovno opremo in orodje, v kolikor tega ni dobilo v dar. (Poročilo, 1959).

Telesna vzgoja se je razmahnila in delo po sekcijah je oživelo. Številna udeležba, ki je iz dneva v dan rastla, je ponovno dokazala nujnost ustanovitve TVD v Križah. Žal je s porastom števila vadečih rastel problem, ki jim je vzbujaal strah še pred ustanovitvijo in to je problem vaditeljskega kadra. (Poročilo, 1959).

Kader, ki je imel zelo odgovorno nalogo, vzgojo mladine, kateri naj bi posredoval vse skrivnosti in lepote telesne vzgoje, ni imel nobenih »fizikturnih« šol, tečajev, niti potrebnih izkušenj na tem področju. Vsega tega kader ni imel, imel je pa nekaj drugega, nekaj kar se ni moč naučiti, nekaj, kar ni moč dobiti od nobenega organa. Imel je čudovito voljo, pripravljenost sodelovanja in polno mero potrpljenja, kajti nesebično je bil pripravljen in žrtvoval obilico svojega prostega časa ter ga poklonil telovadbi željni mladini. (Poročilo, 1959).

Prav pogum in navedene vrline vaditeljskega kadra so odločilno pripomogle do prvih uspehov društva predvsem pa pripomogle do najvažnejšega uspeha, ki je bil hkrati njihov osnovni cilj in sicer zajeti čim več mladine ter jo vključiti v društvo. To se jim je v veliki meri posrečilo, saj so imeli v svojih vrstah preko 200 vadečih. S tem so prav gotovo upravičili svoj obstoj in zaupanje družbe, njenih organov, ki so jim dali začetna sredstva. (Poročilo, 1959).

Že ob ustanovitvi jih je spremljala misel, da se društvo ne bo moglo zadovoljiti samo s telesno vzgojnimi deli, ampak bo moralo svojo dejavnost prilagoditi krajevnim potrebam. Prav zaradi tega so osnovali različne sekcije: smučarska, sekcija za namizni tenis, rokometna, nogometna, šahovska sekcija in plavalna sekcija. Vse z namenom, povečati interes do društva in obratno, nuditi čim več iz društvene dejavnosti. (Poročila, 1959).

Prerejali so številna tekmovanja in to od smučarskih tekmovanj, krosov do šahovskih turnirjev. Vse te prireditve so v splošnem vzbudile nadpovprečno zanimanje pri ljudstvu. (Poročilo, 1959).

Največ pozornosti in tudi največ priznanj so imeli s telovadnimi akademijami, izvedenimi ob priložnosti državnih praznikov. Za društvo, zlasti pa za vaditeljski zbor je bil to praznik, ki ni bil vezan samo na zgodovinski dogodek, pač pa je bil to praznik, ki so ga s skrbjo in veseljem pričakovali, saj so se na teh prireditvah prvič predstavili javnosti s svojim delom in tudi prvič dokazali tistim, ki so imeli za samo dejavnost vse prej kot prijazno besedo, koristnost in pomembnost njihovega dela pri vzgoji mladine. (Poročilo, 1959.)

Sijoči obrazi najmlajših, njihova nestrpnost pred nastopom, v dvorani pa zadovoljni obrazi njihovih staršev, znancev in prijateljev telesne vzgoje, so bili za društvo, zlasti za vaditeljski zbor najlepše priznanje in nadvse prijetno doživetje. Utrli so si pot in dokazali koristnost in mikavnost telesne vzgoje. (Poročilo, 1959).

Prizadevali in želeli so si imeti telesno in umsko razvito mladino. Te ugotovitve in splošni pomen telesne vzgoje je temeljito obravnaval kongres za telesno vzgojo v Beogradu leta 1958. »Telesna vzgoja« je bila velikega družbenega pomena in njen razvoj je bil neločljivo povezan z bojem ljudi za izgraditev socialistične družbe. Telesna vzgoja pomaga krepiti zdravje, povečuje delovno in obrambno sposobnost državljanov, krepi duha in nudi delovnemu človeku zdravo zabavo in počitek. Kongres je dal med drugim močan poudarek šolski telesni vzgoji, kajti prav ta je lahko najbolj množična vzgojiteljica, da bodo učenci redno skrbeli za razvoj svojega telesa. (Poročilo, 1959).

V društvu TVD »Partizan« Križe, so z veseljem ugotavljali, da šola v Križah gre v tej smeri in primerno skrbi za telesno vzgojo šoloobvezne mladine.

Društvo je imelo za leto 1959 pripravljen obširen program. Njegova izvedba pa ni bila odvisna le od društva samega, ampak tudi od vseh družbenih organizacij ter prebivalstva, kajti s svojim programom so močno posegali izven društvenega okvira. (Poročilo, 1959).

Program dela TVD »Partizan« Križe za leto 1959:

- Februar:* 22. Šahovski dvoboj med garnizonom JLA in TVD »Partizan« Križe.
- Marec:* 1. Šahovski dvoboj med člani TVD Duplje in TVD »Partizan« Križe.
7. Sodelovanje društva na proslavi Za dan žena.
15. Dvoboj v namiznem tenisu med mladinskima ekipama »Mladost« Stražišče in TVD »Partizan« Križe.
22. Šahovski dvoboj med šahovskim klubom Tržič in TVD »Partizan« Križe.
- April:* 7. Nogometna tekma TVD Tržič in TVD Križe.
12. Namizno teniški turnir /moški/ med TVD Duplje in TVD »Partizan« Križe.
19. Spomladanski kros.
26. Rokomet med ekipama garnizona JLA Križe in TVD »Partizan« Križe.
- Maj:* 3. Dvoboj v namiznem tenisu med ekipama »Tiskanina« Kranj in TVD »Partizan« Križe.
10. Rokomet med ekipama TVD Tržič in TVD »Partizan« Križe.
25. 31. Društvena proslava, ki bo združena z raznimi meddruštvenimi in okrajnimi tekmovanji.
- Junij:* 4. Nogometna tekma med ekipama TVD Duplje in TVD »Partizan« Križe.

14. Dvoboj v namiznem tenisu /ženske/ med TVD Duplje in TVD »Partizan« Križe.

Julij: 4. Sodelovanje društva pri proslavi 10- obletnice obstoja Planinskega društva v Križah.

12. Plavalne tekme v skokih in plavanju.

19. Rokometna tekma med ekipama TVD Duplje in TVD »Partizan« Križe.

Avgust: 1. Tridnevni izlet članov društva na Triglav.

9. Nogometna tekma med TVD Naklo in TVD »Partizan« Križe.

16. Meddruštveno tekmovanje v plavanju in skokih v vodo.

23. Nogometna tekma med ekipo garnizona JLA Križe in TVD »Partizan« Križe.

September: 6. Nogometna tekma med ŠD Golnik in TVD »Partizan« Križe.

13. Dvoboj v namiznem tenisu med ženskima ekipama »Mladost« Stražišče in TVD »Partizan« Križe.

20. Sodelovanje društva pri proslavi 100-letnice obstoja šole v Križah.

27. Šahovski dvoboj med ekipama ŠD Golnik in TVD »Partizan« Križe.

Oktober: 4. Dvoboj v namiznem tenisu med ŠD Golnik in TVD »Partizan« Križe.

11. Rokometna tekma med ŠD Golnik in TVD »Partizan« Križe.

November: 22. Šahovski dvoboj med ekipama šahovskega kluba Tržič in TVD »Partizan« Križe.

30. Namizno teniški dvoboj med TVD Duplje in TVD »Partizan« Križe.

December: 13. Šahovski dvoboj med ekipama šahovskega kluba Tržič in TVD »Partizan« Križe.

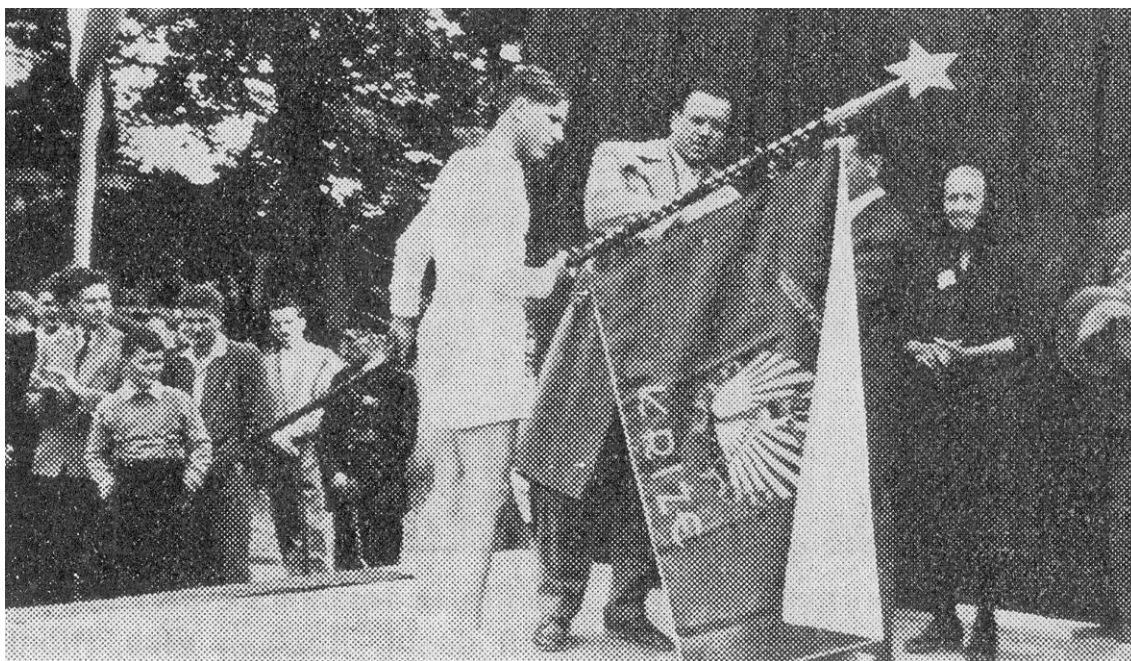
20. Namizno teniški dvoboj med ekipama garnizona JLA Križe in TVD
»Partizan« Križe.

V mesecu februarju in marcu naj bi bila izvršena še smučarska tekmovanja.

Poleg teh tekmovanj, pa je društvo sodelovalo še na ostalih prireditvah, ki so jih organizirala ostala društva v drugih krajih. (Poročilo, 1959).

V letu 1959 je imelo društvo zelo pomembno nalogo, čim bolj pripraviti prireditev organizirano pod naslovom »Mladinski športni teden v Križah«. Za to prireditev se je članstvo pripravljalo več kot pol leta. Prireditev je bila organizirana v čast rojstva Maršala Tita in v čast Mladinskega tedna. Prireditve so bile organizirane od 25. do 31. maja. Zaključna prireditev je bila 31. maja, na kateri so sodelovala številna društva iz Gorenjske. Pri organizaciji tega glavnega nastopa je sodelovala tudi Okrajna zveza »Partizan«, ki je nastop izkoristila zaradi ugodnega trenutka predelave vaj, katere so bile določene za Zvezni zlet.

Proslava oziroma prireditev je bila združena z izročitvijo nove telovadnice svojemu namenu in razvitjem društvenega prapora, kateremu je prisostvoval sekretar OK ZKS Kranj, tov. Franc Popit.

Slika 5: tov. Franc Popit in društveni prapor (XI. Športni teden, 1956-1976)

Na zaključni prireditvi je nastopalo skupno preko 200 pripadnikov društva. V kombinirani (prosti) vaji, pa je nastopilo 156 članov in sicer so bili to mladinci, mladinke, pionirji, pionirke. Prireditev oziroma nastop je gledalo preko 4.000 gledalcev. (Poročilo, 1959).

Program za leto 1959 je bil celoti izvršen, v mnogih zadolžitvah pa celo presežen. Prav zaradi tega se je bilo potrebno zahvaliti vsem, ki so po svojih najboljših močeh pomagali uresničiti obširen in zahteven program. Posebna zahvala gre Občinskemu ljudskemu odboru v Trziču, ki je na posreden način dodelil sredstva, s katerimi so opremili in preuredili dvorano. Zahvale so se kar vrstile in sicer učiteljskemu zboru v Križah, Planinskemu društvu, krajevnim družbenim organizacijam, kot tudi občinskim, okoliškim telovadnim in športnim društvom, zlasti TVD Trzič in ŠD Storžič iz Golnika, dalje garnizonu JLA V Križah, še posebno nekdanjemu komandantu tov. Milanu Pavloviču. Prav tako se je društvo zahvalilo delovnim kolektivoma BPT in tovarni Peko za finančno pomoč. Posebna zahvala gre vaditeljskemu zboru in nepogrešljivemu načelniku Kokalj Kristjanu. Uspehi in bogate izkušnje so društvu zelo koristile. (Poročilo, 1960).

Pomanjkanje kadra je bil še vedno problem. Popolnoma razumljivo je bilo, da se mnogi telovadci niso hoteli in niso morali zadovoljevati z osnovnimi elementi telesne vzgoje, ki so jih že obvladali. Prav zaradi tega je bil velikokrat problem disciplina med vadbo. (Poročilo, 1960).

V letu 1958 in 1959 so se tečaja orodne telovadbe v Kopru udeležili Herman Berčič, Joža Šparovec, Franc Markun in Drago Uzar, toda še vedno ni bilo zadovoljivo. V letu 1960 so bili trije člani in ena članica na enotedenskem tečaju za orodno telovadbo. Tudi na smučarskem tečaju za vodnike je bil en član. Poleg tega so se vaditelji tudi udeleževali raznih seminarjev, ki jih je organizirala okrajna zveza. Pridobljeno znanje so učitelji dobro izkoristili, čeprav je nekaterim manjkala še metodika, ki je med drugim tudi zelo pomembna za vzdrževanje reda in discipline. (Poročilo, 1960).

PARTIZAN - OZ - KRANJ

P R I Z N A N J E

TOVARIS-ICA **BERČIČ HERMAN**

ROJEN-A 17. XI. 1941

ČLAN DRUŠTVA TVD PARTIZAN
KRIŽE

JE V ČASU OD 16. DO 30. 8. 1959

USPEŠNO DOVRŠIL-A OKRAJNI-~~DRUŠTVENI~~

TEČAJ ZA VADITELJE IN NAPRAVIL-A IZPIT

ZA PREDNJAKA-KINJO III. RAZREDA

V »PARTIZANU«

PREDSEDNIK IZPITNE KOMISIJE

KOPER 30. 8. 1959

VODJA TEČAJA

NAČELNIK OZ

Slika 6: Priznanje za uspešno opravljen tečaj za vaditelja. (arhiv: Herman Berčič).

Pravočasno prihajanje k telovadbi in odhajanje domov, mirno in dostojno obnašanje, to naj bi bile vrline slehernega športnika, ob tem pa so še priključili poštenost in poslušnost. (Poročilo, 1960).

Pri vsem tem je bilo tudi pomembno vprašanje, »varstvo društvenega premoženja«. Vse premoženje s katerim je društvo razpolagalo je bilo zelo težko pridobljeno. Potrebno je bilo čuvati opremo ter društvene obleke. Drese, telovadne hlače, majice in copate so morali vračati društvu preko vaditelja. (Poročilo, 1960).

Bili so mnenja, da društvo veliko bolje funkcionira, če sodeluje in je prisotna medsebojna pomoč. (Poročilo, 1960).

V letu 1960 je društvo sodelovalo na številnih nastopih:

- Društvo je priredilo samostojno akademijo na Golniku 14.2.1960, ki je dobro uspela. Nastopilo je preko 100 nastopajočih. Tudi obisk je bil zadovoljiv.
- Meseca aprila je društvo organiziralo izlet v Zalog pri Cerkljah in tam napravilo samostojno akademijo, na kateri je nastopilo tudi preko 100 nastopajočih.
- Meseca maja so se udeležili pohoda »ob žici okupirane Ljubljane« s svojo ekipo.
- Najbolj množičen nastop je bila večerna akademija na prostem, kjer so nastopili vsi oddelki društva s pestrim programom. Tudi folklorna skupina je svoj programom poleg domačih narodnih plesov, še poživila z makedonskim in srbskim kolom. Skupno s pripadniki JLA je na akademiji sodelovalo 260 pripadnikov.
- Društvo je s svojimi telovadci nastopilo tudi v Naklem ob 10 letnici njihovega društva. Predvsem so se izkazali orodni telovadci.
- Meseca junija je bil organiziran izlet na Štajersko, katerega se je udeležilo preko 100 članov.
- Na dan vstaje 22. julija je društvo priredilo plavalne tekme, na katerih je nastopilo 72 plavalcev. Vsa prva mesta razen enega, ki ga je osvojila Kavarjeva, so osvojili Kranjčani, ki so bili daleč pred vsemi. Uspeh iz strani društva je bil zadovoljiv, kajti prireditve si je ogledalo precejšnje število ljudi.
- Zelo dobro je uspel telovadni nastop v dvorani meseca decembra, katerega so naslednji dan ponovno izvedli. V 12 točkah nastopa je nastopilo 107

udeležencev. Vaje na orodju so še posebej presenetile. Poleg moške vrste so presenetile še mladinke. Po kvaliteti in množičnosti sodeč, je prav ta nastop pokazal velike sposobnosti telovadcev in telovadk TVD »Partizana« Križe.

- Društvo je nadalje sodelovalo v programu vseh proslav in na raznih akademijah doma in drugod. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1960).

Poleg splošne telovadbe se je vse bolj razvijalo tudi delo po sekcijah. To je bilo seveda pravilno, da se je omogočila vse splošna razgibanost in to na področju, ker je vladalo zanimanje. Splošna vadba je bila temelj vseh ostalih športnih dejavnosti. Skoraj si ni mogoče zamisliti dobrega športnika brez osnovne vzgoje. (Poročilo, 1961).

V imenu upravnega odbora je bila izrečena zahvala nekaterim vaditeljem in sicer: Berčič Hermanu, Povhe Ivanu, Bizjak Dragu, Župančič Jožetu, Šober Marti, Dobre Olgi, Rozman Viki in Gregorčič Miri. Navedeni so z veseljem in uspešno vodili svoje oddelke. Vse pohvale so si seveda tudi zaslužili vodje posameznih sekcij. (Poročilo, 1961).

V letu 1961 so bile pred njimi velike naloge. Čim bolj aktivno in masovno so morali sodelovati pri številnih proslavah, ki so bile organizirane v počastitev 20. letnice vstaje. Ena izmed nalog so bili masovni izleti v bližnje kraje, ki imajo zgodovinsko obeležje na zgodovino NOB. Namen je bil, da mladina to zgodovino spozna, kajti ona naj bi pravilno cenila pridobitve revolucije ter jih čuvala. (Poročilo, 1961).

Leta 1961 je bil največji nastop vsekakor na gostovanju v Borovljah 22. oktobra in sicer orodnih telovadcev. Ta obisk je bil pomemben, saj so se tam srečali šahisti, igralci namiznega tenisa, čeprav so jih tekmovalci v dveh tekmah premagali. Društvo »Partizan« je društvu iz Borovelj poslal zahvalo, poleg pa tudi vabilo, da jih obiščejo 1. julija 1963 na povratnem tekmovanju. (Poročilo upravnega in vaditeljskega odbora, 1962).

Drugi največji in samostojni nastop je bil organiziran 17. decembra 1961 za pripadnike JLA. Vojaki so bili izredno zadovoljni, nastopajoči pa deležni polnega priznanja. (Poročilo upravnega in vaditeljskega odbora, 1962).

Nato so sledili še številni nastopi v katerih je društvo množično sodelovalo in sicer:

- v paradi mladosti maja v Trziču,
- pri proslavi dneva žena
- in akademiji v čast Dneva Republike.

Proslavam so sledila še razna tekmovanja:

- Tekmovanje mladink v orodni telovadbi za naslov najboljših na Gorenjskem, kjer so v konkurenci z osmimi društvi dosegle prvo mesto.
- Medsebojno tekmovanje mladink v vajah na orodju za pokal Majde Jontez, katerega je skrbno pripravil tovariš Herman Berčič.
- Ob žici okupirane Ljubljane so sodelovale štiri ekipe: Člani, ki so v konkurenci 194 ekip na tekmovalnem pohodu za moške na 25 km zasedli 15. mesto. Ekipo so sestavljali (Dobre Franci, Grašič Milan, Jazbec Franci, Kavar Tomaž in Pičman Janez). V ekipi mladink so bile (Dobre Olga, Kordeš Danica, Sitar Majda, Debeljak Antonija in Šober Marta). Osvojile so 5. mesto izmed 267 ekip na 15 km progi.
- Na Gorenjskem prvenstvu v atletiki je sodelovalo 9 članov in osvojili so dva 1. mesta, eno 2. mesto in štiri 4. mesta.
- Na republiškem prvenstvu C kategorije so atleti zasedli med 13 ekipami 7. mesto.
- Pri teku v čast Republike, ki je bil organiziran 29. novembra v Trziču, so sodelovale štiri ekipe iz društva in zasedle častno prvo mesto v hudi konkurenci s Trzičani.
- Tekmovanje v rokometni ligi je bilo zadovoljivo. V spomladanskem delu tekmovanj je bilo odigranih 7 tekem in so zasedli 6. mesto. V jesenskem tekmovanju je bilo odigranih 9 tekem in so zaključili na odličnem 3. mestu. Uspeh bi bil še večji, če bi imeli igrišče za treniranje.
- Namizno teniška sekcija je izvedla kar 19 tekmovanj s tujimi ekipami, vendar tukaj ni upoštevano tekmovanje z Boroveljčani, niti medsebojno tekmovanje članov sekcije. V 14 primerih je zmagalo društvo »Partizan«Križe.
- Šahovska sekcija je odigrala 5 tekem, oziroma organizirala 5 srečanj s sosednimi društvi in sodelovala tudi s svojimi člani v spomladanskem turnirju na Pokljuki in v sestavu tržiških šahistov pri pomembnejših tekmovanjih.

- Smučarska sekcija je v lanskem letu zelo uspešno izvedla smučarski tečaj, katerega se je udeležilo 40 pionirjev smučarke in sankaske tekme. Tečaj je dobro pripravil in ga skrbno vodil Dobro Franc. (Poročilo upravnega in vaditeljskega odbora, 1962).

V 1961 letu so imeli namen pričeti z gradnjo igrišča, vendar jim zaradi objektivnih razlogov to ni uspelo. Odbor je bil deležen kar nekaj upravičenih kritik iz strani pripadnikov društva. Vendar brez sredstev, si ni mogoče zamisliti igrišča. Igrišče ni bil zahteva samo pripadnikov društva, ampak je bil potreba kraja. (Poročilo, 1962).

Kmalu po ustanovitvi društva, so z ureditvijo telovadnice ustvarili osnove pogoje za razvoj telesne kulture v Križah. Vendar se je kaj kmalu kazala vse večja potreba tudi po igrišču. Društvo in šola, ki sta svojo športno dejavnost neločljivo povezovali, nista imeli nobenega prostora za športno delovanje na prostem. Rokometaši so lahko trenirali samo na tekmah in to na tujih igriščih. Športniki in šolska mladina so se morali ob lepih sončnih dnevih zadrževati v telovadnici, ki še zdaleč ni bila tako primerna kot igrišče, kjer sonce in zrak nudita prijetnejše, množično in bolj zdravo vadbo. Telovadnica pa ni služila samo potrebam telesne vzgoje, pač pa je bil to edini prostor v Križah, v katerem so se odvijale še ostale prireditve. To so bili tisti glavni razlogi, ki so silili društvo, da si je zgradilo igrišče, ki je služilo za športne in druge prosvetne kulturne dejavnosti. (Poročilo, 1963).

Leta 1962 so začeli z gradnjo. Pri sami gradnji so imeli na začetku probleme, predvsem zato, ker so jih spremljali spremenljivi vremenski pogoji in dolga zima. Toda s požrtvovalnostjo članstva, šolskega vodstva in velikega razumevanja s strani gradbenega podjetja novogradnje Tržič ter komunalnega podjetja Tržič jim je uspelo dograditi igrišče. Občinska skupščina Tržič je s finančnimi sredstvi omogočila gradnjo in financiranje. (Poročilo, 1963).

Mladina, pripadniki JLA iz Križev in tudi starejši občani iz vasi Križe so v letu 1963 opravili na igrišču preko 7.000 ur prostovoljnega dela. Skoraj ni bilo hiše v Križah, da s fizičnim ali materialnim prispevkom ni pomagala pri gradnji. Društvo se je javno zahvalilo vsem, ki so pomagali, predvsem nekaterim najbolj požrtvovalnim delovnim članom: Kavar Tomažu, Teran Francu, Lombar Danici, Jazbec Janezu, Ješe Vinku. (Poročilo, 1963).

Izgradnja športnega stadiona je bila ena izmed dveh nalog, ki jih je odbor predlagal za leto 1963. Tu ni šlo za navadno igrišče, ampak za pomemben kulturni – komunalni objekt, s katerim se je društvena dejavnost močno razširila ter za objekt, ki je služil tudi ostalim društvenim – prosvetnim dejavnostim kraja. Društvo se je kar nekaj časa ukvarjalo s problemom kje in kako zgraditi igrišče. Imeli so samo telovadnico, ki pa ni bila primerna za vadbo v poletnem času oziroma se v njej niso mogle razvijati vse športne panoge društva. Neprimerna je bila tudi za poletne otroške igrice. Tudi šola ni imela igrišča, imela pa je zemljišče, ki pa ni bilo urejeno. Temu zemljišču je bilo potrebno dokupiti še sosednjo parcelo, ki je bila last Ignaca Gradišarja. To je bila ena možnost za lokacijo, druga možnost za lokacijo pa zemljišče JLA. To zemljišče je ležalo ob cesti Križe – železniška postaja. Druga lokacija je bila cenejša. Teren je bil suh in na njem so bile že komunalne naprave, voda in elektrika. Načrti so bili pripravljeni, gradbena dela naj bi vodilo samo društvo, kar bi pocenilo stroške in povečalo aktivnost članov in vsega prebivalstva. Igrišče naj bi bilo veliko vsaj 80 x 60m. (Poročilo, 1962).

Druga naloga je bila organizacija nastopa, združena z otvoritvijo igrišča. Datum nastopa je bil 1.julij. Na njem so nastopali vsi športniki iz občine in tudi od drugod. (Poročilo, 1962).

Društvo je tega leta praznovalo 5. obletnico obstoja, ki je bila združena z aktivnim delom članstva, s številnimi uspehi preteklih let, ki so ustvarili še močnejšo dejavnost športa v Križah. (Poročilo, 1962).

8 OBDOBJE OD LETA 1964 DO LETA 1977

V letu 1964 je društvo:

- izvedlo masovni nastop na prostem. Na tem nastopu so poleg TVD »Partizana« Križe nastopali še društva iz občine in cele Gorenjske, šole iz občine Tržič ter pripadniki garnizona JLA Kranj;
- »Ob žici okupirane Ljubljane« so se udeležile tri ekipe;
- sodelovanje pri prireditvah v drugih društvih Gorenjske (na Jesenicah z masovno točko pri proslavi TVD Jesenice);
- stiki z zamejstvom, ki je bila že tradicionalna oblika srečanj z društvi iz Borovelj (tekmovanje v šahu, namiznem tenisu, streljanju, atletiki in propagandni nastop orodnih vrst);
- izlet članov v Julijske Alpe. (Poročilo, 1964).

Leta 1969 je minilo že 11 let od ustanovitve društva. Po vseh teh letih je društvo močno napredovalo, tudi v Križah so storili marsikaj in to jim je bilo resnično v ponos.

Trdnost v sami organizaciji dela društva so dosegli prav zato, ker so vedno sodelovali s šolo, družbenimi organizacijami in občani. V letu 1968/1969 so dobili novo sekcijo in sicer sekcijo za smučarske skoke. Vodja sekcije je bil Rezar Peter. V tem letu so zgradili nov objekt, smučarsko skakalnico v Sebenjah. Zato gre vsa pohvala prostovoljnim delavcem in mladini ter Rezar Petru, ki so s pridnim, požrtvovalnim delom zgradili ta objekt. (Zapisnik, 12. marec 1969).

Kasneje po letu 1972, se je društvo in še posebej upravni odbor nahajal v izredno velikih težavah. Največji in glavni povzročitelj za takšno stanje pa je bilo neurejeno financiranje, kot tudi premajhna sredstva. (Poročila, 1973-1975).

Veliko delovnega elana jim je dala ustanovitev Temeljne telesne kulturne skupnosti in nov način financiranja. (Poročila, 1973-1975).

Temeljna telesno kulturna skupnost ali TTKS, je bila skupnost, ki je združevala vsa športna društva in klube v občini. Vodila je pravilno kadrovsko in finančno politiko športa. Organizirano je skrbela za načrten razvoj tekmovalnega in vrhunskega športa

ter obenem za pravilno in organizirano rekreacijo delovnih ljudi občine Tržič. (XI. Športni teden v Križah, 1956-1976).

Prirejala je tekmovanja v različnih športnih panogah, organizirala različne TRIM – akcije, kjer se je lahko širši krog občanov razvedril ter okrepil svoje delo z novimi močmi. (XI. Športni teden v Križah, 1956-1976).

Izvršni odbor TTKS je namenil društvu večja denarna sredstva. Najbolj pa je bilo pomembno, da so sredstva redno prejeli in zaradi tega niso imeli večjih težav. (Poročilo, 1974).

Društvo je tudi dobilo sredstva z organizacijo zabavnih prireditev, ki pa niso bila majhna. Npr. leta 1974 so predstavljala kar 25% od dodeljene dotacije z investicijami. (Poročilo, 1974)

V letu 1974 so bila izvršena večja in pomembna dela na 50 metrski skakalnici v Sebenjah. Na skakalnici so bile izvršene korekture na zaletišču in v izteku. (Poročilo, 1974).

Društvo je opravilo veliko nalog na področju vzdrževanja objektov in izgradnje razsvetljave na rokometnem igrišču. (Poročilo, 1974).

Predračunske stroške so rokometišči in nekateri člani društva s prostovoljnim delom znatno zmanjšali. (Poročilo, 1974).

Pričeli so tudi s postavitvijo zaščitne ograje za goli in ob dolžini igrišča, vendar vseh del niso opravili v letu 1974. (Poročilo, 1974).

V istem letu so se odločili, da bodo v Sebenjah zgradili skakalnico s plastično oblogo, ki je omogočila predvsem treninge najmlajšim. (Poročilo, 1974).

Upravni odbor je že v začetku leta 1974 predvideval, da sredstva s katerimi naj bi društvo razpolagalo, ne bodo zadoščala za uresničitev vseh nalog, zato so se domenili, da morajo tekom leta organizirati prireditve, katerih izkupiček so pomenile za društvo izreden dohodek. To je bilo za društvo nedvomno velik uspeh. (Poročilo, 1974).

Za uspešno delo na športnem in družbeno – političnem področju so v letu 1976 prejeli dve pomembni priznanji:

- Zlato plaketo ob 10 obletnici pobratenja mesta Ste Marie aux Mines z mestom Tržič.
- Zlato plaketo mesta Tržič, katero so prejeli ob občinskem prazniku.

Slika 7: Zlata plaketa (arhiv: Ida Lesar)

V letu 1976 je društvo praznovalo 20 let obstoja in po petih letih zopet organiziralo »Športni teden v Križah«. Prireditve je trajala od 21.6.1976 do 27.6.1976. Vrstila so se številna tekmovanja v šahu, rokometu, kolesarjenju, namiznem tenisu ter gimnastiki. Višek pa je predstavljala otvoritev plastične skakalnice v Sebenjah 26. junija 1976 in zaključna akademija. (Poročilo, 1975-1977).

Poleg športnega tedna, na katerega so se pripravljali od novembra 1975, so organizirali še številna druga tekmovanja v smučarskih skokih na snegu in plastiki, krosu, rokometne turnirje za memorial Kokalj Kristjana ter ob krajevnem prazniku v namiznem tenisu, organizirali pa so tudi akcijo »vsi na kolo za zdravo telo«. (Poročilo, 1975-1977).

Organizirali so tudi zabavne prireditve, kajti to jim je pomenil še dodatni dohodek, ki je bil še tako dobrodošel. V letu 1976 so na tradicionalni Šušarski nedelji prevzeli celotno organizacijo zabavne prireditve, ki je zahtevala maksimalne napore vseh članov izvršnega odbora in sekcij za smučarske skoke ter rokometu. (Poročilo, 1975-1977).

9 SEKCIJE

9.1 SPLOŠNA IN ORODNA TELOVADBA

Splošne vadbe se je v letu 1958 udeleževalo mesečno povprečno 211 članov in članic. Pri tem so zajeti tudi mladinci, mladinke, pionirji obeh spolov in najmlajši. Splošnih vadbenih ur je bilo v tem letu 192, povprečno 16 na mesec. Ta številka ni bila zadovoljiva, vendar je bilo poudarjeno, da se splošna vadba vse od meseca maja do meseca oktobra ni vršila. Zadovoljivo je bilo dejstvo, da je bila udeležba na splošnih vadbenih urah dobra, saj je bilo povprečno na vadbeni uri navzočih od 20 do 30 članov. (Poročilo, 1959).

Pri splošni vadbi, so rešili razmeroma velik problem in sicer pomanjkanje kadrov. Leta 1958 je bilo v Kopru prvo tako izobraževanje vodnikov za orodno telovadbo. Udeležili so se ga: Herman Berčič, Joža Šparovec, Franc Markun, Uzar Drago. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1960).

Slika 8: Tečaj orodne telovadbe v Kopru 1958. Prvi z leve Joža Šparovec. Tretji z leve na igralih Franc Markun, četrti Herman Berčič, peti Drago Uzar. (arhiv: Herman Berčič)

Slika 9: Tečaj orodne telovadbe v Kopru 1958. Na sliki Herman Berčič. (arhiv: Herman Berčič)

Slika 10: Tečaj orodne telovadbe v Kopru 1958. Prvi z leve Herman Berčič, tretji z leve predavatelj Janez Huda, četrti z leve predavatelj Tone Pogačnik. (arhiv: Herman Berčič)

Slika 11: Tečaj orodne telovadbe v Kopru 1958. Ob morju prvi z leve stoji Drago Uzar, četrti z leve Herman Berčič. (arhiv: Herman Berčič)

Kmalu po prihodu iz tečaja orodne telovadbe, ki je bil leta 1958 v Kopru, je na predlog Kristjana Kokalja vodenje vaditeljskega zbora (kasneje strokovnega odbora) za orodno telovadbo prevzel Herman Berčič. Po njegovih informacijah se je tudi sam izobraževal s pomočjo takrat dostopne telovadne literature, pridobljeno znanje pa je delil tudi z drugimi prednjaki oz. vodniki. S skupino vodnikov je v takratnem času organiziral predstavitve posameznih vaj in predelave posameznih vadbenih sestav v telovadnici ter vaj na orodju. Predstavitve in predelave so zajemale posamezne dele vadbene enote (ure telovadbe), od ogrevanja, preko glavnega dela do zaključka vadbene ure. Prav vajam na orodju tako za dekleta kot tudi za fante so posvetili večjo pozornost. Postopno so posamezni vodniki pridobivali vedno več znanja, ki so ga nato koristno uporabljali pri večkratni tedenski vadbi v telovadnici bodisi pri urah splošne vadbe ali pri urah orodne telovadbe. Že takrat je imenovani poskrbel tudi za redne tedenske (kasneje 14-dnevne) sestanke vaditeljskega zbora, na katerih so analizirali delo posameznih telovadnih skupin od najmlajših do članov in se seznanjali z novostmi, ki so prihajale v društvo. Tako so sproti dopolnjevali vadbo z vedno novimi elementi in sestavami, ki so v društvo prihajale tudi iz Okrajne zveze

Partizan Kranj. To se je posebej nanašalo na sestave vaj, ki so bile izbrane za skupni zlet Partizana Jugoslavije v Beogradu. (Herman Berčič, 15.9.2008).

V letu 1959 so se tečaja udeležili isti člani. (Poročilo, 1959). V letu 1960 so bili na enotedenskem tečaju za orodno telovadbo trije člani in ena članica. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1960).

Splošna vadba je bila predpogoj za vsakega člana, če je hotel postati dober športnik. V splošno vadbo je bila vključena tudi orodna telovadba. Pri vadbi se je članstvo usposabljal in razvijalo v pravega športnika, tako glede telesne konstitucije, discipline in morale. Ker pa je bila splošna vadba osnovni pogoj v kateri je dolžan sodelovati vsak član, so se zavedali, da se bodo morali temu vprašanju še posebej resno posvetiti. V veliki meri je bil uspeh odvisen od vaditeljskega zbora, ki je bil neposredno odgovoren za splošno telesno vzgojo. Članstvo je moralo brez razlike na starost in spol upoštevati ta osnovna načela. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1959).

Pri splošni vadbi so bili doseženi vidni uspehi, zlasti v vajah na parterju, v vajah na bradlji in kozi. Uspehi bi bili še večji, če bi imeli urejeno telovadnico, da bi lahko montirali drog in druge nujno potrebne rekvizite. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1959).

Splošna vadba je bila leta 1959 organizirana dvakrat tedensko za vse oddelke. V poletnih mesecih julij, avgust in september se je vršila dokaj redno. Analizirali so udeležbo v času devetih mesecev, ko je bila vadba redno organizirana in ugotovili naslednje povprečje na vajah pri posameznih oddelkih: člani (12), članice (5), mladinci (16), mladinke (14), pionirji (29), pionirke (23), otroci od 3 do 10 let (42). V tem obdobju je bilo izvedenih 3.376 vadbenih ur.

Vsekakor ne smemo prezreti orodne telovadbe, ki si je zaslužila prvo mesto in ne le zaradi svoje specifične lastnosti, pač pa zaradi doseženih uspehov in kvalitete. Neurejena in slabo opremljena telovadnica ni omogočila razvijati orodne telovadbe že prej. Ta je dobila svoj razmah šele z nabavo prepotrebne opreme. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1960).

Osnovni in edini prostor za telesno vzgojo članstva je bila telovadnica, kot lastništvo društva. Vendar pa telovadnica ni imela svojega stranišča, umivalnice, kaj šele kopalnico. Ker društvo ni imelo zunanjega igrišča, je društvo v ta namen koristilo

vojaško igrišče, ki jih je z velikim razumevanjem dala v ta namen na razpolago komanda garnizona. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1960).

V vaditeljskem zboru so menili, da je orodna telovadba najprimernejša in najboljša oblika telesne vzgoje, da napravi človeka fizično močnega in ga preoblikuje. Seveda se je morala uvajati počasi, ker ni zahtevala samo fizične sposobnosti, pač pa tudi umske, predvsem pa tehniko. Prisiljena telovadba ni zdrava, zato je osvajanje tehnike predpogoj. Orodna telovadba je zajela v društvu vse vrste. Želja je bila, da se vrste orodnih telovadcev povečajo, zlasti je veljalo za ženske oddelke. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1960).

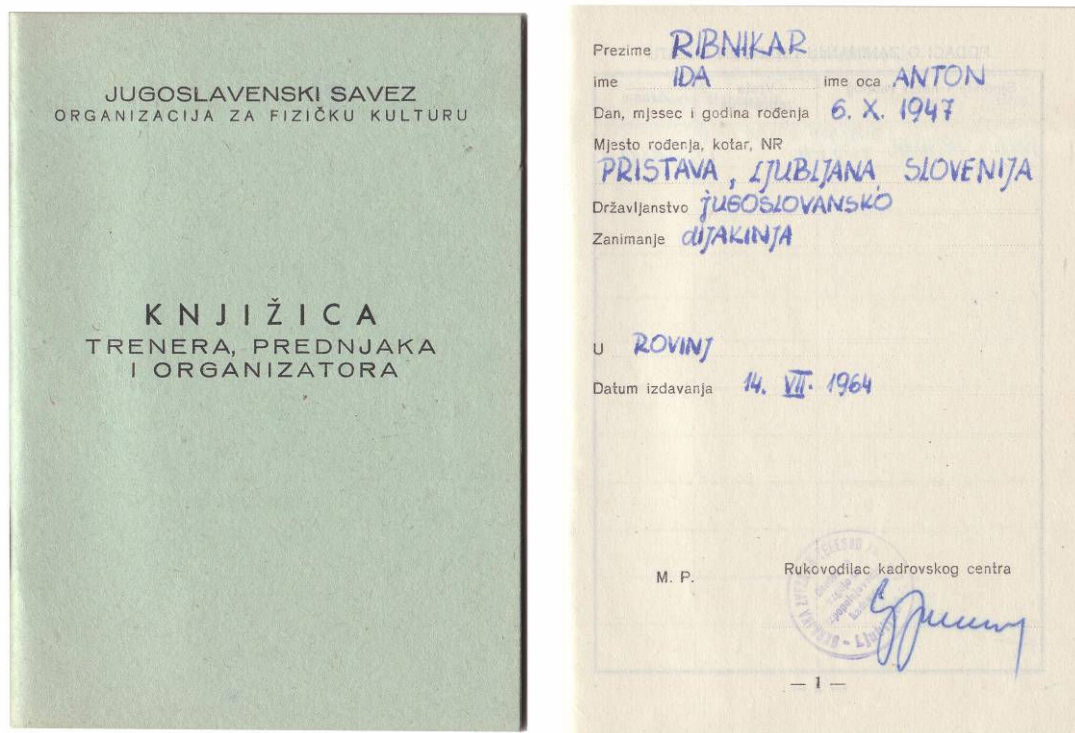
Vsako leto je odhajalo več tovarišev in tovarišic na tečaje, da so lahko izpolnjevali svoje znanje. Vaditeljski zbor je štel v letu 1959 19 članov, pri tem so upoštevani tudi vodje sekcij. Število je bilo potrebno še povečati, zlasti pri moških. Nekateri tovariši so bili sposobni za vodenje, vendar niso čutili moralne dolžnosti, da bi to delo opravljali. Res je, da to delo ni bilo lahko, da ni bilo plačano in da je zahtevalo polno discipline, samostojnosti, požrtvovalnosti, tovarištva in podrejanja kolektivu. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1960).

Za vsakega, ki je imel naziv vodnik, se je moral zavedati katere so najvažnejše naloge telesne vzgoje. Te so bile:

- biološko zdravstvene naloge, navajati telovadce na zdrav način življenja,
- izobraževalne naloge,
- vzgojne naloge (navajanje na zavestno disciplino, samostojnost, požrtvovalnost, tovarištvo, razvijanje poguma odločnosti, itd),
- važno je bilo tudi razvedrilo, sprostitev in dobra volja.

Vsak vodnik je moral poznati telesne in duševne moči vadečih v posameznih razvojnih obdobjih, da je lahko izbral pravilne metode. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1960).

Slika 12: Izkaznica vaditelja (arhiv: Ida Lesar)

Naloge in zahteve vaditeljev so bile velike in še so se večale. Vodniški kader je to delo opravljal z ljubeznijo do mladine, do športa ter odgovornostjo do društva. Društvo mu je dalo možnost izobraževanja na tečajih, da je lahko potem svoje znanje delil naprej. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1960).

V letu 1960 je bil sprejet naslednji vaditeljski zbor:

- cicibane sta vodili Lukanc Olga in Jontes Majda,
- mlajše pionirke sta vodili Šober Marta in Sitar Nada,
- starejše pionirke sta vodili Dobre Olga in Ribnikar Ida,
- mladinke in članice sta vodila Župančič Lina in Herman Berčič,
- mlajše pionirje so vodili Močnik Štefan, Sitar Jože in Bizjak Drago,
- starejše pionirje sta vodila Župančič Jože in Povhe Ivan,
- mladince in člane sta vodila Uzar Drago in Markun Franc. (Zapisnik 8.9.1960).

Urnik vadbe za telovadnico je bil naslednji:

- Ponedeljek:
  - 15.30 - 16.30 (cicibani)
  - 16.30 - 17.30 (mlajše pionirke)
  - 17.30 - 18.30 (starejše pionirke)
  - 18.30 - 20.00 (mladinke in članice)
- Torek:
  - 16.30 - 17.30 (mlajši pionirji)
  - 17.30 - 18.30 (starejši pionirji)
  - 18.30 - 20.00 (mladinci in člani)
- Sreda: 18.00 - 20.00 orodna telovadba
- Četrtek: isti vrstni red kot v ponedeljek
- Petek: isti vrstni red kot v torek
- Sobota: isto kot v sredo. (Zapisnik, 8.9.1960).

V letu 1961 je splošno in orodno vadbo sestavljal naslednji vaditeljski zbor:

- cicibane je vodila Kavar Marija ob pomoči Gregorčič Mire,
- mlajše pionirke je vodila Rozman Vika,
- starejše pionirke sta vodili Omejc Poldka in Dobre Olga,
- mladinke je vodila Debeljak Antonija,
- mlajše pionirje je vodil Župančič Jože,
- starejše pionirje je vodil Meglič Franc,
- mladinci sta vodila Uzar Drago in Markun Franc,
- člane pa je vodil Kokalj Kristjan.

Za delo orodne telovadbe sta bila odgovorna Berčič Herman in Debeljak Antonija. Eno uro na teden je hodila pomagati tudi Zora Konič iz Trziča.

V osmih oddelkih splošne in orodne vadbe je bilo v spomladanski in jesenski sezoni opravljenih 904 vadbenih ur, od teh jih je največ pripadalo ženskih oddelkom. (Poročilo upravnega in vaditeljskega odbora, 1962).

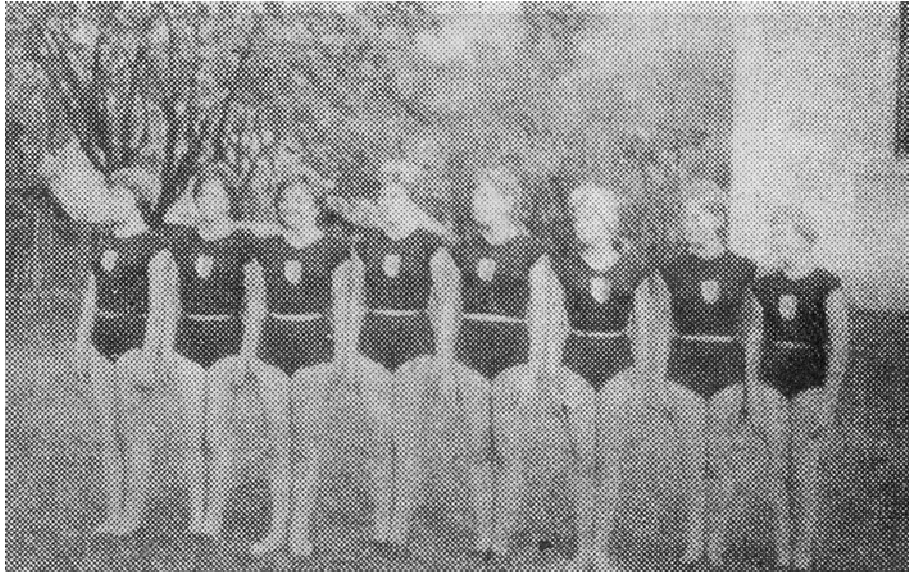
V letu 1961 je bilo število aktivnega članstva sledeče: Otroci od 3 do 7 let (32), mlajši(e) pionirji - pionirke od 7 do 10 let (67), starejši(e) pionirji – pionirke od 10 – 14 let (61), mladinci – mladinke od 14 do 18 leta (58) in člani od 18 let dalje (39). (Poročilo vaditeljskega zbora, 1961).

V istem letu je Zveza za telesno vzgojo Partizan Ljubljana razpisala tečaj katerega so se udeležili naslednji člani: v tečaj za vodnike pionirjev in pionirk (Bizjak Drago, Šober Marta in Dobre Olga), v tečaj za ritmiko (Rozman Vika, Debelak Antonija, Kavar Marija, Dolinar Štefka, Mikelj Minka, Ravnikar Irena in Ribnikar Ida). (Zapisnik, 10.1.1961).

Splošna vadba je bila deležna premalo pomoči od tovarišev, ki so opravili vaditeljske tečaje. Zato je bilo sklenjeno, da za vadbo mladincev in članov poskrbijo naslednji vodniki: Šparovec Joža (parter), Uzar Drago (krogi in drog), Markun Franc (bradlja in konj z ročaji ter Povhe Ivan (splošno in preskok). (Zapisnik, 17.3.1961).

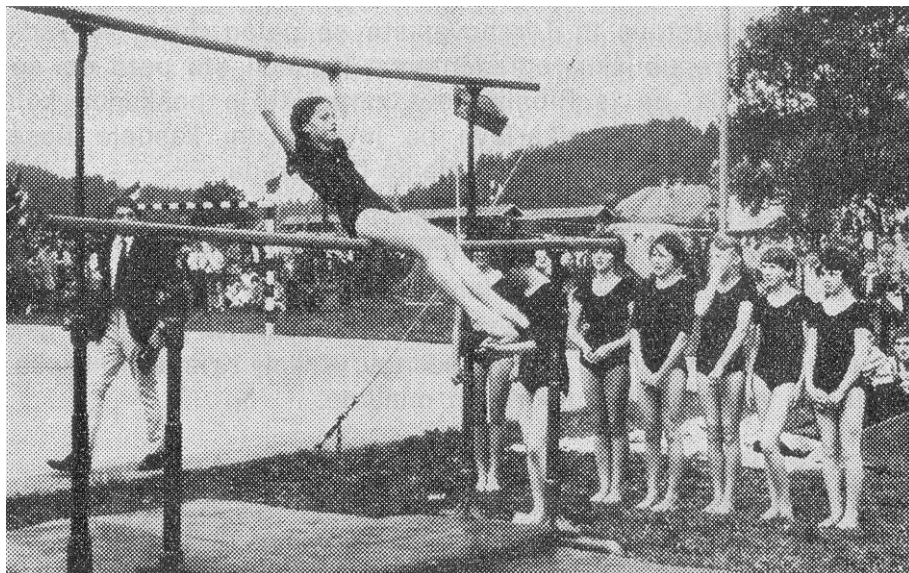
Gimnastika je bila v prvih desetih letih delovanja zelo priljubljena med športniki v Križah. Zanimanje za ta šport je bil vrsto let zelo velik. Gostovali so v slovenskih športnih društvih na Koroškem in doma ter zastopali barve društva na številnih tekmovanjih. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Dekleta so še kot pionirke postale ekipne zmagovalke Gorenjske. Trojica telovadk Dobre Olga, Debeljak Antonija in Ribnikar Ida so v letu 1964 uspešno zastopale barve Gorenjske na republiškem prvenstvu mladink. Dobre Olga in Teran Antonija sta se poleg dveh telovadk iz Kranja uvrstili v republiško reprezentanco (zasedli sta 5. in 6. mesto), medtem ko se je Ida Ribnikar zaradi težje poškodbe kolena uvrstila na 19. mesto. Ribnikarjeva je leto dni kasneje dosegla 1. mesto na republiškem prvenstvu članic II. razreda. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Slika 13: Telovadke, ki so vrsto let uspešno vadile in tekmovalе pod vodstvom trenerja Berčič Hermana. Od leve proti desni: Rozman Vika, Ribnikar Ida, Sitar Majda, Teran Antonija, Dobre Olga, Kavar Marija, Omejc Poldi, Dolinar Štefka (XI. Športni teden, 1956-1976)

Ko so te prve telovadke prenehale z aktivnim tekmovanjem, so njihova mesta zasedle nove, mlajše telovadke, ki pa uspeha svojih predhodnic niso povsem ponovile. Njihovo vrsto je vodila Ida Ribnikar. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Slika 14: Vrsta Ide Ribnikar: Irma Ribnikar na bradlji. Stojijo od leve proti desni: Srečnik Jožica, Gosar Tatjana, Dolinar Zdenka, Dolinar Joži, Zupančič Toni, Košir Slava, Osredkar Vida. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Na tekmovanjih so bili uspešni tudi telovadci. Na številnih akademijah pa je v njihovo vrsto stopil tudi tovariš Kokalj Kristjan in dokazal, da je bil res velik ljubitelj športa in mladine. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Slika 15: Kokalj Kristjan, Markun Franc, Močnik Štefan, Uzar Drago, Herman Berčič (XI. Športni teden, 1956-1976).

Slika 16: Drago Uzar, Jože Zupančič, Janez Povhe, Herman Berčič in Meglič Franc (arhiv: Ida Lesar)

Leta 1967 sta cicibane vodili (Debeljak Antonija in Marenčič Erika), mlajše pionirke sta vodili (Lukanc Olga in Štefka Dolinar), starejše pionirke so vodile (Dobre Olga, Ida Ribnikar in Bizjak Vlasta), mlajše pionirje sta vodila Šober Janez in Močnik Štefan ter starejše pionirje je vodil Šparovec Joža. (Zapisnik, 23.3.1967).

Slika 17: Joža Šparovec na moški bradlji (arhiv: Ida Lesar)

Okrog leta 1967 so se začeli veliki problemi za vadbo. Predvsem zato, ker so se vrste deklet in fantov prehitro razredčile, saj je večina od njih obiskovala srednje in visoke šole v večjih mestih, nekateri so se poročili, gradili hiše, tako, da jim je primanjkovalo vodnikov, ki bi svoje znanje prenašali na mlajše. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Delo orodne vadbe tudi ni blestelo, predvsem kar se tiče obiskovanja tekmovanj tako v letu 1967 kot 1968. Vadba je bila 3 - krat tedensko, vendar so v letu 1968 telovadke prekinile s telovadbo predvsem zaradi popoldanskega pouka. V letu 1967 so nastopile dokaj uspešno na svoji akademiji, v jeseni 1967 in prvih mesecih 1968 so obiskovale treninge in seminarje v Ljubljani. V letu 1968 je delo skoraj zamrlo, predvsem zato, ker splošna vadba ni bila več razvita, poleg vsega pa se je mladina vedno bolj zanimala za kolektivne igre. (Zapisnik, 1969).

V TTKS so leta 1974 predpostavili dva vzroka, zakaj nazadovanje splošne telesne vzgoje. Prvi razlog so bili neprimerni prostori in kot drugo pomanjkanje vaditeljskega kadra oz. ne odговarjajoče družbeno priznanje njihovega dela v moralnem in materialnem pogledu.

Na vsak način se z nivojem splošne telesne vzgoje kljub oživitvi te v Šolskem športnem društvu v »Partizanu« niso sprijaznili. Enako je veljalo tudi za orodno telovadbo. (Predlogi programov interesnih skupnosti in predlog njihovega financiranja v letu 1974 v občini Tržič).

9.1.1 Herman Berčič in njegovi spomini

O začetkih delovanja društva in njegovem nadaljnjem delu je Herman Berčič povedal naslednje:

»V društvo Partizan Križe sem se vključil že ob ustanovitvi oz. ob njegovem začetku delovanja. Bil sem eden tistih mladincev, ki je imel v telovadnici že kar nekaj izkušenj. Namreč pred tem sem vse obdobje šolanja na osnovni šoli in takratni nižji gimnaziji v Tržiču na Gorenjskem (1948-1956) redno obiskoval telovadne ure v društvu Partizan Tržič. Največ znanja in izkušenj smo si v takratni »Sokolnici«, kakor smo imenovali priljubljeno stavbo društva Partizan ob Tržiški Bistrici, pridobili pri talni telovadbi (kasneje akrobatiki), pri preskokih kože ali konja s prožno desko, nekaj pa tudi pri vajah na orodju. Tako sem dočakal ustanovitev našega telovadnega društva že z nekaj znanja ter z neprikritim veseljem in navdušenjem, tako kot moji vrstniki.

Že takoj na začetku je bilo jasno, da društvo brez ustreznih kadrov, zlasti prednjakov oz. vodnikov za posamezne vadbene oddelke ne bo moglo uresničevati svojega poslanstva. Brez ustrezne organiziranosti in postavitve sistema za izvajanje posameznih vadbenih oddelkov bi začetna žar in elan, ki sta bila prisotna pričela ugašati oz. upadati. Zato smo se nekateri mladinci na predlog vodstva društva (Franc Markun, Drago Uzar, Joža Šparovec in Herman Berčič), v želji po pridobitvi znanja in izkušenj pri moški orodni telovadbi v letih 1958 in 1959 udeležili tečaja za prednjake oz. vodnike za vodenje posameznih starostnih skupin orodnih telovadcev v Kopru.

Društvo je s tem pridobilo ustrezne kadre, sam pa sem nato prevzel skrb za vodenje in nenehno izpopolnjevanje vaditeljskega zbora.

Pri moški orodni telovadbi smo se vadbe oz. treningov lotili zelo resno. Dobivali smo se trikrat tedensko in nemalokrat trenirali od 20.00 ure, ko so zaključile vadbo mlajše skupine, do pozne 23.00 ure. Relativno hitro smo napredovali in na posameznih orodjih smo v posamezne vaje vnašali vedno nove, predvsem zahtevnejše prvine. Napredek je bil zlasti viden na bradlji in pri talni telovadbi, nekoliko manj pa na krogih in drogu. Pri preskoku preko konja nismo imeli večjih težav, najmanj priljubljena pa je bila vadba na konju z ročaji. Take razlike pri vadbi oz. posameznih treningih so se pojavljale tudi za to, ker smo na različnih proslavah (zlasti ob Dnevu Republike 29. novembru, Športnih tednih v Križah in tudi drugod), nastopali predvsem na bradlji in v talni telovadbi (na parterju), za nastope na ostalih orodjih pa praktično ni bilo možnosti.

Z dvigom kakovosti moške orodne telovadbe pa so se želje po pridobivanju več znanja in napredku v orodni telovadbi pojavile tudi pri dekletih. Postopoma se je oblikovala ženska vrsta oz. vrsta mladink, ki so pričele z redno vadbo in na predlog Kristjana Kokalja, pod mojim vodstvom. Vodstvo društva je namreč ugotavljalo, da bi na različnih proslavah in prireditvah, poleg moške, lahko nastopala tudi ženska vrsta in to predvsem na bradlji ter v parterju. V ta namen sem pripravil načrt in program vadbe oz. treningov, ki so vključevala vadbo na dvovišinski bradlji, na gredi ter v parterju. Vadili pa smo tudi preskok preko konja na šir. Kot zanimivost naj povem, da npr. pri vadbi na bradlji dekleta niso hotela izvesti določene prvine, če je nisem pred tem izvedel tudi sam oz. demonstriral. To se je nanašalo predvsem na prvine na višji lestvini in na prehode z višje na nižjo.

Posebej se je društvo s svojimi vadbenimi skupinami pripravljalo na različne nastope doma v Križah in na gostovanja v Tržiču, na Golniku, v Borovljah v sosednji Avstriji ter v bližnjih Dupljah in Naklem ter drugod. Dobro sodelovanje je potekalo tudi s TVD Partizanom Škofja Loka in Jesenicami. Zaradi vidnega napredka smo bili vabljeni tudi na nekatera tekmovanja v orodni telovadbi (danes športni gimnastiki). Tako sem kot član Partizana Križe in dijak Srednje tehnične tekstilne šole v Kranju ob Dnevu Republike, 29.11.1959, nastopil na Okrajnem prvenstvu (OLO Kranj) v vajah na orodju in na večini orodij in tudi v skupnem nastopu osvojil prvenstvo. Manj sreče

(zaradi padca z droga) pa sem imel na mednarodni tekmi skupaj z jeseniško ekipo v Borovljah, leta 1960.

Slika 18: Diploma (arhiv: Herman Berčič)

Posebej zanimive so bile tako za dekleta kot tudi fante predelave skupinskih vaj za skupne nastope ob Titovem rojstnem dnevu v Beogradu. Posamezniki smo se v okviru vodniških priprav in predelav v Kranju in Ljubljani dobro pripravili na vadbo ter vodenje posameznih skupin v lastnih društvih. Simultani nastopi večtisočglave množice na stadionu Jugoslovanske ljudske armade v Beogradu, kjer so se menjaje pojavljale različne skupine nastopajočih (v raznobarnih, vendar enotnih oblačilih), so bili za večino nepozabni. S tem je bila poplačana večmesečna in večkrat naporna vadba posameznih oddelkov v matičnih društvih.

V takratnem obdobju (1960, 1961) pa sem se začel postopno pripravljati na študij in odhod v Ljubljano. Po odhodu v Ljubljano (1962), na takratno Visoko šolo za telesno kulturo (nekaj vzgibov za ta odhod sem dobil tudi v telovadnici v Križah), sem ostal povezan z društvom, tako da sem pripravljaj različne vadbene programe in sestave vaj in jih pošiljal v društvo. Ob postopnem pridobivanju strokovnega znanja s področja takratne telesne kulture (danes športa), so se mi odpirale širše možnosti za posredovanje teh spoznanj tudi v društvo Partizan v Križah. Vendar pa pristnega neposrednega stika z mnogimi člani društva žal to ni moglo nadomestiti. To se je takrat in pozneje odražalo tudi pri delovanju tega dela (orodni telovadbi) v društvu samem.

Ob koncu pa naj ta razgovor sklenem z naslednjim. Udejstvovanje v društvu Partizan Križe je bilo zame najlepši del mladostnega zorenja v vseh pogledih. Danes vem, da je bilo izjemno učinkovito pri razvoju telesnih in gibalnih sposobnosti, pri osvajanju različnih gibalnih vzorcev in veščin. Spletala so se trajna prijateljstva, pojavljala pa so se tudi globlja čustvovanja in doživljanja. Ne da bi vedeli, smo živeli kot velika družina in recimo temu danes, skoraj v celovitem ravnovesju«. (Herman Berčič, 15.9.2008).

9.2 ROKOMET

Rokometna igra je bila prva športna panoga, katero so člani društva začeli poleg splošne vadbe resneje gojiti.

Za ustanovitev rokometne sekcije in njen razvoj ima največ zaslug Vagner Janez, ki je takrat na Bračičevi osnovni šoli v Bistrici med urami telesne vzgoje pričel seznanjati mladino z rokometom. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Vagner Janez je tudi hodil v »Partizan« Križe pomagati, ker niso imeli dovolj vaditeljev in sicer 1 krat na teden. (Zapisnik, 8.2.1959).

Slika 19: Prvi igralci rokometna v Križah. Z leve proti desni: Uzar Drago, Markun Franc, Jazbec Franc, Mali Peter, Dobre Franc, Grašič Franc, Ješe Vinko in z žogo Vili Legat. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Prve rokometne tekme so člani društva odigrali že leta 1956. V tekmovalni sezoni 1956/1957 pa je ekipa že začela nastopati v Gorenjski rokometni ligi. V prvem letu tekmovanja je ekipa, katero so sestavljali pretežno člani telovadne sekcije, doživljala visoke poraze. V naslednjem letu se je že uvrstila na solidno 4. mesto. Po šestih letih nastopanja se je ekipi uspelo uvrstiti na prvo mesto v Gorenjski rokometni ligi, v kvalifikacijskih tekmah pa so si pridobili uvrstitev v LCRL. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Leta 1960 so rokometno sekcijo sestavljali: Grašič Franc, Legat Vili, Dobre Franc, Jazbec Franc, Pičman Janko, Ješe Vinko, Strepamšič Peter, Uzar Drago, Meglič

Janez, Teran Franc in Bruno. Za delo sekcije sta bila odgovorna Grašič Franc in Legat Vili. (Zapisnik, 19.3.1960).

Rokometaši so imeli treninge v telovadnici in sicer v sredo in soboto od 16.00 - 18.00 ter v nedeljo 8.00 - 12.00. (Zapisnik, 8.9.1960).

Za mlado ekipo je bil to izvrsten uspeh. Poleg tega je vse do leta 1962 morala igrati v Tržiču, ker ni imela svojega igrišča. Za delo rokometne sekcije leta 1962 sta bila odgovorna Dobre Franc in Jazbec Franci. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Leta 1963 so člani društva, pod vodstvom Kokalj Kristjana z mnogimi prostovoljnimi akcijami in izredno požrtvovalnostjo, uspeli dograditi novo asfaltno igrišče. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Pri vseh društvih je rokometna sekcija privabljala največ mladine. V letu 1969 so zastavili vse sile v to, da so vključili in pridobili čim več mladih igralcev, ki so zamenjali starejše in z uspehi nadaljevali delo. (Zapisnik, 1969). Tega leta je bil vodja sekcije Sitar Jože. (Zapisnik, 15.3.1969).

Jazbec Franci, ki je nadomestil Sitar Joža je leta 1970 na seji »Partizana« povedal, da rokometaši ne obiskujejo redno treningov in sicer popolnoma opravičeno. Igralci so izrazili željo, da bi se na igrišču uredila razsvetljava, da bi lahko trenirali v večernih urah. (Zapisnik, 18.11.1970). Treninge rokometošev je leta 1971 prevzel Kašnar Vinko. (Zapisnik, 11.3.1971).

Z izgradnjo nove šole leta 1971 so se močno izboljšali tudi pogoji treniranja rokometošev, saj jim je bila vadba omogočena tudi v zimskem času. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Razsvetljava na igrišču leta 1975, katero so po večini zgradili rokometošči sami s prostovoljnim delom, pa je nudila rokometošem najboljše pogoje za njihovo delo in nadaljnji razvoj. (XI. Športni teden, 1956-1976). V komisiji, ki se je ukvarjala s problemi pri razsvetljavi so bili: Ribnikar Anton, Sitar Marjan, Gosar Janez, Grašič Vinko in Lipovec Bojan. (Zapisnik, 31.5.1972).

V letu 1972/1973 so rokometošči iz Križ v Ljubljanski conski rokometni ligi dosegli 7. mesto. B ekipa, ki je tekmovala v Gorenjski rokometni ligi pa je zasedla 6. mesto.

(Predlogi programov interesnih skupnosti in predlog njihovega financiranja v letu 1974 v občini Tržič).

Na sestanku upravnega odbora so določili, da je vodja sekcije Ješe Vinko. Trener rokometashev pa je bil Ribnikar Tone. (Zapisnik, 28.2.1973).

12.8.1973 so rokometasi organizirali rokometni turnir za memorial Kokalj Kristjana. Na turnirju so sodelovali rokometasi iz Šoštanja, Ajdovščine, Dupelj in Križ. Pred pričetkom turnirja so trije rokometasi nesli rože na grob Kokalj Kristjana. Predsednik društva, Ribnikar Ida, pa je spregovorila nekaj besed o tovarišu. (Zapisnik, 1.8.1973).

V začetku leta 1974 je postal predsednik rokometnega odbora Meglič Slavko. (Zapisnik, 8.1.1974). Kmalu za tem, pa je trener Ribnikar Tone, predlagal za predsednika, Grašič Franca. (Zapisnik, 29.3.1974).

Rokometna zveza Slovenije je leta 1974 organizirala seminar »Slovenska šola rokomet« na katerega se je prijavil Ribnikar Tone. (Zapisnik, 6.5.1974).

V letu 1976 so rokometasi še vedno nastopali v GRL, vendar so spremembe v tekmovalnih sistemih določale, da ekipe posameznih regij nastopajo v enotni ligi, s tem, da je najboljša ekipa nastopala v kvalitetnejšem tekmovanju, Slovenski rokometni ligi. V drugi GRL je nastopala druga ekipa, društva »Partizan« Križe in ekipa Veteranov, katere igralci so v tem tekmovanju nastopali zgolj rekreativno. (Poročilo, 1975-1977).

Slika 20: Rokometaši, ki so v igralni sezoni osvojili 3. mesto v LCRL. Od leve proti desni stojijo: Ahčin Rado, Sitar Jože, Gosar Janez, Jazbec Dušan, Lipovec Bojan, Ahačič Jure, Sitar Marjan, trener Ješe Vinko; čepijo: predsednik rokometne sekcije Simon Klemenčič, Primožič Janez, Perčič Boštjan, Primožič Rajko, Studen Vinko in Žepič Janez (XI. Športni teden, 1956-1976).

Leta 1975 je ekipo treniral Ješe Vinko, kajti Ribnikar Tone je moral na služenje vojaškega roka v JLA. Vendar pa je že v letu 1976 Ješe Vinko podal svoj odstop in ga je nadomestil Primožič Janez. Prav v tem letu so bili na pragu največjega uspeha, saj so se vse do zadnjih tekem borili za 1. mesto v LCRL in s tem za uvrstitev v Slovensko rokometno ligo. Žal pa so pogoste poškodbe izločile iz moštva ključne igralce, kar je povzročilo, da je ekipa osvojila 3. mesto, ki je še vedno pomenil odličen uspeh. (XI. Športni teden, 1956-1976).

9.3 SEKCIJA ZA SMUČARSKE SKOKE

Že pred letom 1960 se je pri starejših skakalcih: Zaplotnik Petru, Albreht Francu, Demšar Milanu, bratih Bukovnik, Teran Ambrožu, Perko Francu, Žibert Jožetu in še nekaterih porodila misel, da bi v TVD »Partizanu« ustanovili sekcijo za smučarske skoke. Zaradi slabih finančnih pogojev pa to žal ni bilo mogoče. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Na ponovno pobudo takratnega predsednika Kokalj Kristjana in Rezar Petra so v sezoni 1968/1969 ustanovili to sekcijo.

Slika 21: Peter Rezar (Dekleva in Kavar, 1998)

Prvi odbor je deloval v naslednjem sestavu:

- vodja sekcije – Rezar Peter,
- tajnik – Gorjanc Olga,
- blagajnik – Jazbec Vida,
- člani – Kokalj Kristjan, Klemenčič Simon, Bogdan in Riko, Peter in Tone Zaplotnik ter trener Teran Ambrož, ki je kasneje opravil tudi trenerski izpit. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Tako odbor, kot skakalci niso bili zadovoljni z delom, saj niso imeli objektov za treniranje. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Ko je Kokalj uredil vse potrebno glede zemljišča in gradbenega dovoljenja, so pričeli graditi skakalnico. Zgrajena je bila na zemljišču Rezar Petra, ki ni zahteval nobene odškodnine. Dela na tej 25 – metrski skakalnici so končali leta 1969. Vsa dela pri gradnji, so člani odbora skupaj s skakalci, opravili prostovoljno. Prispevali so 570 prostovoljnih ur. (XI. Športni teden, 1956-1976).

12. januarja 1969 ob 14. uri je bila prva tekma, s svečano otvoritvijo skakalnice in z meddruštvenimi skakalnimi tekmami za pionirje in člane. (Poročilo sekcije za smučarske skoke, 1969).

Slika 22: Otvoritev skakalnice. Vodja sekcije Rezar Peter kot govornik, v ozadju Kokalj Kristjan in Cerar Lovro. (arhiv: Ida Lesar).

Pokrovitelj skakalnice je bil občinski sindikalni svet Tržič, katerega predsednik je bil Ivko Bergant. Na tej prireditvi so bili navzoči: predsednik Občinske konference ZMS Tržič, Silvo Plajbes in Albin Novšak, prvi Jugoslovan, ki je skočil čez 100 m. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Rezultati tekmovalcev: Demšar Joža, Dobre Milana, Jenko Petra, Lukanc Milana, Praprotnik Marjana, Ribnikar Borisa in Staneta ter Klemenčič Rikota, ki je dosegel 4. mesto, so jih vzpodbujali še k resnejšemu delu. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Z dobro organizacijo in s solidno uvrstitvijo tekmovalcev na prvih tekmah so dobili tudi vabila, da nastopajo na meddruštvenih tekmah, ki jih prirejajo drugi klubi. (XI. Športni teden, 1956-1976).

26. januarja jih je na meddruštveno tekmo povabil TVD »Partizan« Duplje. Tam je nastopilo 13 tekmovalcev. Med sedem najboljših se je uvrstil Riko Klemenčič. (Poročilo sekcije za smučarske skoke, 1969).

2. februarja so priredili klubsko in šolsko prvenstvo društva in Osnovne šole Križe. Pri mlajših pionirjih je bil prvi Ribnikar Boris, pri starejših Riko Klemenčič in pri mladincih Jazbec Tone. (Poročilo sekcije za smučarske skoke, 1969).

Naslednje tekmovanje je bilo že 16. februarja. Nastopalo je 38 tekmovalcev iz 7 klubov Gorenjske, ki so tekmovali v konkurenci mlajših in starejših pionirjev ter v konkurenci mladincev in članov. Postavljen je bil tudi rekord skakalnice. Rekorder je bil Franc Rakovec iz Dupelj, ki je skočil 27 metrov ter zmagal v konkurenci članov. Za rekord skakalnice mu je Krajevna skupnost Sebenje podelila pokal. Pri mlajših pionirjih je zmagal Ribnikar Boris, pri starejših Riko Klemenčič, pri mladincih pa je bil Gorjanc Milan drugi. (Poročilo sekcije za smučarske skoke, 1969).

23. februarja so pionirji in mladinci nastopali na meddruštvenih tekmah v Podbrezjah. Nastopilo je 14 tekmovalcev. V močni konkurenci je bil pri pionirjih Riko Klemenčič šesti, ob nerealnem sojenju sodnikov. Pri mladincih pa je bil Gorjanc Milan tudi šesti. (Poročilo sekcije za smučarske skoke, 1969).

2. marca je bilo v Dupljah prvenstvo Gorenjske za mlajše in starejše pionirje. Na tem prvenstvu je nastopilo 11 pionirjev. Pri starejših pionirjih je bil Riko Klemenčič 9., Janez Primožič pa 15. Pri mlajših pionirjih pa je bil Lukanc Milan 18. (Poročilo sekcije za smučarske skoke, 1969).

Za zaključek sezone je društvu Smučarska zveza Slovenije za skoke, katere sekretar je bil novinar Jože Javornik iz Kranja, dovolila, da izvedejo prvenstvo Gorenjske za mlajše in starejše mladince. Da je bil program pestrejši so še organizirali

meddruštvene skoke za člane. Pokrovitelj tekmovanja je bila tovarna Peko iz Tržiča, ki jih je finančno in materialno podprla. Tovarna Elan iz Begunj je prispevala nagrade za najboljšega mlajšega in starejšega mladince. Pri mlajših mladincih je nastopilo 7 mladincev. Zopet sta bila najboljša Riko Klemenčič in Jazbec Tone, oba sta bila deveta. (Poročilo sekcije za smučarske skoke, 1969).

Da so prireditve v celoti uspele, zasluži tudi priznanje, Janez Kuhar iz Dupelj in delovno osebje radia Tržič, ki je preko lokalne radijske postaje propagiralo skakalne prireditve. (Poročilo sekcije za smučarske, 1969).

Na pobudo trenerja mladinske državne reprezentance prof. Iva Črnilca in sekretarja OBZTK Tržič Zdravka Križaja je bila leta 1970 ustanovljena »Planiška šola Storžič Sebenje«, ki je bila registrirana pri Smučarski zvezi Slovenije – komisiji za skoke. Delovala pa je še vedno kot sekcija društva. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Odbor te »Planiške šole« so sestavljali:

- vodja – Rezar Peter
- tajnik – Gorjanc Olga
- blagajnik – Jazbec Janez
- trener – Teran Ambrož
- šef skakalnic – Klemenčič Simon in Zaplotnik Tone
- odgovorni za material – Klemenčič Bogdan.

V letu 1970 je v društvo pristopil odličen učitelj Marjan Pečar, skakalec svetovnega slovesa. Takoj je pričel vzgajati mlade skakalce. Skupaj s trenerjem Teranom sta imela težavno delo, vendar sta s skupnimi napori nastale probleme uspešno reševala. Precej problemov so imeli pri oskrbi skakalcev z opremo in z organizacijo prevozov na tekmovanja. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Zaradi trdega dela z mladimi skakalci so se kmalu pokazali že prej omenjeni rezultati. Za nadaljnji razvoj skakalcev pa 25 – metrska skakalnica ni več zadoščala. V letu 1970 so pričeli graditi 50 – metrsko skakalnico in jo dokončali leta 1972. Pri tej gradnji je bilo opravljenih 1500 prostovoljnih ur. Največ dela so opravili: Simon, Riko in Bogdan Klemenčič, Tone Zaplotnik, Rezar Peter, Perne Marjan, brata Ribnikar, skakalci Jenko, Demšar in Mohorič. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Velikega pomena je bila tudi pomoč Marjana Pečarja, ki si je v svoji bogati karieri nabral številne izkušnje. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Načrte za obe skakalnici je izdelal znani strokovnjak inženir Lado Gorišek. Ob trdih treningih na obeh objektih, katere sta vodila Pečar in Teran, so najlepše uspehe dosegli naslednji skakalci: Demšar Jože, Jenko Peter in Ribnikar Boris. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Ribnikar Boris:

- Prvenstvo SRS za starejše pionirje v Planici, 3. mesto
- Prvenstvo SRS za mlajše mladince v Mirni, 4. mesto
- Mednarodno tekmovanje mladincev v Ravascleto, Italija, 6. mesto
- Član mladinske reprezentance SRS na troboju Slovenija, Koroška, Julijska Krajina v Mislinji, 8. mesto

Ko je dosegel svoje najboljše rezultate, se je poškodoval in njegove udeležbe na tekmovanjih so bile vedno bolj redke.

Jenko Peter:

- Bil je večkratni zmagovalec pionirskih tekmovanj,
- Prvenstvo SRS za mlajše mladince v Sebenjah, 1. mesto,
- Član reprezentance na tekmovanju v Schoenwaldu ZRN za starejše mladince leta 1975, 5. mesto,
- Član reprezentance za starejše mladince na dvoboju Slovenija, Julijska Krajina na Pokljuki leta 1975, 2. mesto,
- Član reprezentance na tekmovanju za pokal Kongsberg v Planici leta 1975, 14. mesto,
- Otvoritveno tekmovanje na Vlašiču, starejši mladinci leta 1975, 1. mesto,
- Prvenstvo SFRJ za starejše mladince, Vlašič leta 1975, 5. mesto,
- Odprto občinsko prvenstvo za starejše mladince v Sebenjah leta 1975, 2. mesto,

Demšar Jože:

- Prvenstvo SRS za mlajše mladince v Sebenjah, 2. mesto,

- Član reprezentance na tekmovanju v Schoenwaldu, ZRN leta 1975, 3. mesto,
- Član reprezentance na tekmovanju v Schoewaldu, ZRN leta 1975, 8. mesto,
- Član reprezentance za starejše mladince na dvoboju Slovenija, Julijska Krajina leta 1975, 3. mesto,
- Otvoritveno tekmovanje na Vlašiču leta 1975, 2. mesto,
- Prvenstvo SFRJ za starejše mladince na Vlašiču leta 1975, 6. mesto,
- Tekmovanje za pokal Kongsberg v Planici, drugi najboljši mladinec, najmlajši udeleženec tekmovanja za »Poldov memorial« na 120 – metrski skakalnici leta 1975, 6. mesto,
- Prvenstvo SFRJ za starejše mladince, Vlašič leta 1976, 2. mesto,
- Član reprezentance na evropskem prvenstvu za starejše mladince v ČSSR leta 1976, 26. mesto,
- Na turneji treh dežel, Planica leta 1976, 4. mesto,
- Na turneji treh dežel, Beljak leta 1976, 1. mesto,
- Na turneji treh dežel, Trbiž leta 1976, 1. mesto,
- Kategorizacija za starejše mladince, Velenje leta 1976, 1. mesto.

V letu 1976 je postal član A državne reprezentance.

V sezoni 1974/1975 je k društvu pristopil tudi trener Ivo Konc. Lotil se je dela z mladimi skakalci pionirji. Dokazal je, da se z marljivim in vestnim delom lahko v zelo kratkem času dosežejo lepe rezultate. Tako so imeli vrsto mladih skakalcev, ki so veliko obetali.

Koštrun Robi :

- Prvenstvo SFRJ za mlajše pionirje leta 1976, 4. mesto,
- Prvenstvo SRS za mlajše pionirje leta 1976, 1. mesto,
- Tekmovanje za kategorizacijo v Žireh leta 1976, 4. mesto,

Mandeljc Igor:

- Prvenstvo SRS za cicibane leta 1975, 2. mesto,

Jošt Peter:

- Prvenstvo SRS za mlajše pionirje leta 1976, 8. mesto,
- Tekmovanje za kategorizacijo v Cerkljah, mlajši pionirji leta 1976, 3. mesto,
- Tekmovanje za pokal Kranja leta 1976, 9. mesto,

Poljanc Franc:

- Tekmovanje za kategorizacijo v Sebenjah za mlajše pionirje leta 1976, 1. mesto,
- Tekmovanje za kategorizacijo v Sebenjah za starejše pionirje leta 1976 (50- m skakalnica), 1. mesto,
- Tekmovanje za kategorizacijo za mlajše pionirje, Cerklje leta 1976, 2. mesto,
- Prvenstvo SRS za mlajše pionirje leta 1976, 4. mesto.

Poleg omenjenih skakalcev so dobre rezultate dosegli še: Bobič Brane, Jekovec Viki, Mandeljc Janez, Pogačnik Robi, Škrjanc Rado, Žabkar Tomaž. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Slika 23: Mladi skakalci na občinskem prvenstvu v smučarskih skokih na Zelenici v spremstvu trenerjev Konca in Terana ter vodja sekcije Rezarja. (XI. Športni teden, 1956-1976).

S temi skakalci so dobili nov rod, ki je imel za treniranje veliko boljše pogoje od starejših skakalcev. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Vsem članom društva, še posebno pa članom sekcije in skakalcem se je uresničila velika želja. Dokončno so zgradili 25m-skakalnico prekrita s plastiko, ki je omogočala skoke preko 10 in 20 metrov. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Ker so denarna sredstva zadoščala le za nakup plastike, so morali vsa ostala sredstva opraviti člani odbora, skakalci in njihovi starši. Skakalci pa so na čelu s trenerjem Ivom Koncem opravili največ prostovoljnih ur.

26. junija 1976 ob 15. uri na tradicionalni prireditvi XI. Športnega tedna v Križah je bila slavnostna otvoritev skakalnice. Na tej prireditvi so sodelovali tudi člani A reprezentance Jugoslavije. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Čeprav je bilo videti, da tržiški skakalni šport sloni na trdnih temeljih, pa se je vseeno začela oglašati bojazen, da mu grozi propad. Zaradi gmotnih težav in pomanjkanja trenerjev se je glavnina sekcije iz Križ priključila močnemu Triglavu iz Kranja. Toda

najbolj zagnani so vztrajali v tržiški občini. Nekaj funkcionarjev pod vodstvom neumornega Petra Rezarja se ni sprijaznilo s preselitvijo v Kranj. Ponujala se jim je razmeroma najbolj logična ideja. Kot sekcija za smučarske skoke in nordijsko kombinacijo so se vključili v Smučarski klub Tržič. (Dekleva in Kavar, 1998).

9.4 SEKCIJA ZA NAMIZNI TENIS

Sekcija za namizni tenis je bila na samem začetku leta 1958 zelo popularna. Za panogo je vladalo med članstvom veliko zanimanja, o čemer gre vsa zahvala tudi vodji sekcije Albreht Francu. On je imel polno iniciative, da je sekcija v lastni režiji skrbela za nabavo rekvizitov. Člani te sekcije so se v predhodnem letu udeležili raznih tekmovanj, med drugim na Jesenicah, v Kranju, Dupljah, številna pa so bila prijateljska tekmovanja s pripadniki garnizona JLA Križe. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1959).

V sekcijo je bilo leta 1959 vključenih 34 članov in članic. Organizacijsko jo je bilo potrebno še utrditi in za posamezne grupe postaviti resne in odgovorne ljudi, ki naj bi bili sposobni kar najbolj samostojno delati. Ta sekcija je odigrala v tem letu pet tekmovanj in sicer štiri s pripadniki garnizona JLA in eno z člani ŠD »Triglav« Golnik. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1960).

Albreht Franc si res zasluži vse priznanje, saj je sekcija močno živela pod njegovim vodstvom. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1961). Tudi Mali Peter, Ješe Vinko, Sitar Marjan in Teran Bruno, so bili tekmovalci, obenem pa pomagali pri vodenju, si zaslužijo vse pohvale. (XI. Športni teden, 1956-1976). Za sekcijo sta bila zadolžena Teran Bruno in Legat Vili. Sekcija za namizni tenis je imela vadbo ob sredah in sobotah od 16.00 do 18.00, v nedeljah pa od 8.00 do 12.00. Rokometna sekcija in sekcija za namizni tenis sta imeli iste termine za vadbo. (Zapisnik, 8.9.1960). Konec leta 1961 je bil ponovno zadolžen za sekcijo Albreht Franc. (Zapisnik, 12.11.1961).

Sekcija je bila nekoliko omejena s časom in prostorom, toda z medsebojnim sodelovanjem so se tudi te omejitve zmanjševale. Imeli so dve lastni mizi, tretjo pa izposojeno od šole. Po številu članstva je bila zelo močna. Na tekmovanjih se je izkazal Mali Peter, ki je kazal dobre uspehe tudi za naprej. Sekcija je tudi preko leta

1960 imela številna tekmovanja s pripadniki JLA, člani ŠD Storžič, itd. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1961).

Leta 1969 sta funkcijo Albrehta prevzela Sitar Marjan in Mali Peter. (Zapisnik, 15.3.1969). V letu 1973 so na upravnem odboru sklenili, da je vodja sekcije Erlah Pavel. (Zapisnik, 28.2.1973). Kasneje na upravnem odboru 7.11.1973 so določili, da sekcijo prevzame Bošter Franc, ki je tudi vodil treninge. (Zapisnik, 7.11.1973). Od leta 1976 naprej sta sekcijo za namizni tenis vodila Janškovec Jure in Muzik Janez. (Zapisnik, 16.9.1976).

9.5 ŠAHOVSKA SEKCIJA

Šah v Križah je bil vedno zelo priljubljen in prav to je vodilo, da so imeli vse do ustanovitve Šahovskega kluba v Trziču samostojno sekcijo. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Leta 1958 je sekcija imela preko 35 članov. V njo so bili vključeni tudi številni člani društva, ki se sicer splošne vadbe niso udeleževali. Društvo jim je priskrbelo deset šahov in potrebno literaturo. Ta sekcija je v predhodnem letu odigrala pet turnirjev z različnimi društvi, predvsem pa s pripadniki garnizona JLA Križe. Sekcijo sta vodila Jetič in pa Kavar Tomaž, ki je bil velik pobudnik in se je kljub svoji mladosti pri delu zelo dobro izkazal. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1959).

Šahovska sekcija je leta 1959 odigrala tri tekme s pripadniki garnizona JLA ter s člani TVD »Partizan« Podnart. Po številu je bila zelo močna, dobro organizirana, za kar gre vsa zasluga aktivnosti članstva, predvsem pa vestnemu vodji Tomažu Kavarju. V sekcijo je bilo vključenih preko 37 članov. V prihodnje je imela sekcija namen odigrati večje število turnirjev s sosednjimi klubi in društvi. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1960).

Od leta 1962 sta bila za delo šahovske sekcije odgovorna Mali Peter in Kavar Tomaž. (Poročilo upravnega in vaditeljskega odbora, 1962). Od leta 1973 naprej je bil vodja, Kavar Tomaž. (Zapisnik, 28.2.1973).

9.6 ATLETSKA SEKCIJA

V društvu so leta 1958 menili, da je nujno potrebno, da ustanovijo lahkoatletsko sekcijo. V lahkoatletski sekciji naj bi se uveljavili številni športni talenti, ki do takrat niso imeli te možnosti. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1959).

Vaditeljski zbor je bil prepričan, da bi lahko lahkoatletsko sekcijo prevzel dobro poznani Grašič Vinko, ki je v tistem času aktivno sodeloval v športnem društvu »Triglav« Kranj in je na raznih okrajnih in republiških tekmovanjih že večkrat zasedel prva mesta. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1959).

Športniki društva »Partizan« so na vsaki množični akciji širom Republike, nastopali tudi kot atleti – tekači. (XI. Športni teden, 1956-1976).

Leta 1960 so se »pohoda Ob Žici okupirane Ljubljane udeležili«: Grašič Franc - vodja, Dobre Franc, Kavar Tomaž, Grašič Milan, Jazbec Franc in Meglič Peter. (Zapisnik, 22.4.1960).

Nastopali so tudi v najtežji disciplini – maratonu. Leta 1965 so nastopili v tekmovanju »Po poteh partizanske Ljubljane« in osvojili 3. mesto. Ekipo so sestavljali: Cvrin Ludvik, Kavar Tomaž, Grašič Vinko in Milan, Dobre Franc. Leto dni kasneje pa je ekipa v postavi: Cvrin, Rožič, Grašič Milan, Kavar in Dobre dosegla 5. mesto. Leto 1967 so dosegli 15. mesto. Ekipa si je želela, da bi dobila večjo pozornost in pomoč. (XI. Športni teden, 1956-1976). Leta 1968 so na pohodu »Ob žici okupirane Ljubljane« člani v hudi konkurenci dosegli 19.mesto. (Zapisnik, 25.1.1968).

Atletska sekcija je počasi ugašala, vendar so vseeno dosegli uspehe, ki jih je zavidalo marsikatero športno društvo. (Poročilo atletske sekcije, 1969).

9.7 SMUČARSKA SEKCIJA

Smučarska sekcija je kljub slabim snežnim razmeram izvedla dvoje tekmovanj v slalomu in smuku. Prvo tekmovanje je bilo meseca februarja, drugo pa meseca marca 1958. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1959). Za ta tekmovanja so imenovali

posebno skupino, ki je skrbela za organizacijo: Polajnar Lojze, Marenčič Rajko, Štamcar Alojz, Perko Anton in Tomazin Tinko. (Zapisnik, 9.1.1958). Ta tekmovanja so dokazala, da je bilo v društvu dovolj ljudi, ki so bili sposobni doseči dobre uspehe. Pri organizaciji so pomagala sosednja društva iz Tržiča, Dupelj, Podbrezj, Naklega in Golnika. Materialna oskrba in prepuščenost teh ljudi samemu sebi za vzgojo, je bila kriva, da se ti ljudje že preje niso mogli organizirano razvijati v tej dejavnosti. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1959).

Zelo veliko sposobnosti so v smučarski sekciji pokazali sledeči tovariši: Šparovec Joža, Sitar Joža ml., Rezar Peter, Nunar Franc, Poljanec Srečko, Jazbec Janez, Dobre Franc ml., Uzar itd. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1959).

Posebno pohvalo je potrebno izraziti o tovariših, ki so nastopili na okrajnem smučarskem tekmovanju v Kranjski Gori, kjer so se dobro izkazali zlasti Grašič Vinko, ki je zasedel prvo mesto v teku mladincev, Šparovec Joža, ki je zasedel med mladinci drugo mesto v slalomu. Lahko bi dosegel boljši uspeh, vendar temu je kriva skromna oprema. Zelo dober uspeh je dosegel tudi Dobre Franc ml., z istimi pogoji kot Šparovec. Vaditeljski zbor je bil prepričan, da se bo ta sekcija v prihodnje še bolje razvijala, zlasti Polajnar Alojz in Čadež Alojz, kot znana smučarja, ki imata za seboj že veliko nastopov, tečajev in tekmovanj. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1959).

Smučarska sekcija pa v letu 1959 ni prišla do izraza. Planirali so večje število tekmovanj, vendar so ostali brez snega. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1960).

Tudi v letu 1960 ta sekcija ni prišla do izraza zaradi slabih zim. To leto ji je sicer uspelo izvršiti smučarske in sankaske tekme. Na smučarskih je sodelovalo 56 tekmovalcev pri sankaskih pa 71. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1961).

Sestavljen je bil odbor za organizacijo in izvedbo teh tekmovanj. Odbor je moral skrbeti za pripravo in ureditev proge, pravilno izvedbo tekmovanja ter podelitev nagrad in priznanj. (Zapisnik, 10.1.1961).

Splošno organizacijsko komisijo so sestavljali: Teran Franc, Kokalj Kristjan, Petronijevič Branko, Perko Anton in Berčič Herman. (Zapisnik, 10.1.1960).

Komisijo za smučarske tekme so sestavljali: Kaltnekar Zdravko, Čadež Milan in Alojz, Marenčič Rajko, Polajnar Alojz, Kokalj Marjan in Oblak Rina. (Zapisnik, 10.1.1960).

Komisijo za sankoške tekme pa so sestavljali: Teran Franc, Źepiĉ Ivan, Saviĉ Miloš, Zaplotnik Peter, Štamcar Alojz, Gregorĉiĉ Mira in Grašič Anica. (Zapisnik, 10.1.1961).

Leta 1965 je izvedbo organizacije smuĉarske šole prevzel Marjan Vodnjov. Teĉaj so vodili Ježe Jože, Šparovec Jože, Dobre Franc, Polajnar Lojze, Sitar Majda, Vodnjov Marjan in Marjanoviĉ Hajda. (Zapisnik, 11.1.1965).

Smuĉarska šola je v letu 1969 delovala med zimskimi poĉitnicami in sicer nad Tosom. Teĉaja se je udeležilo okoli 150 otrok. (Zapisnik, 12.3.1969).

9.8 PLAGALNA SEKCIJA

Društvo je imelo tudi plavalno sekcijo, ki je v mesecu juliju priredila na Dan vstaje, 22.7.1959, meddruštvena tekmovanja v plavanju in skokih v vodo. Poleg domaĉih tekmovalcev so bili tudi tekmovalci iz Tržiĉa in Kranja. Ta sekcija je imela velike moŹnosti za uspeh, ker so imeli kopališĉe, vendar je bilo last zasebnika. Vprašanje je bilo, ĉe bi društvo to lahko vzdrŹevalo. (Poroĉilo vaditeljskega zbora, 1959).

22.7.1960 je plavalna sekcija organizirala plavalne tekme na katerih je nastopilo v vseh disciplinah 72 ĉlanov oziroma tekmovalcev in to preteŹno ĉlani društva »Partizan« KriŹe. (19.6.1960).

Discipline v katerih so tekmovali: pionirke, pionirji in mladinke - prosto na 33 m; mladinci - prosto, hrbtno in prsno na 66 m; ĉlanice - prosto na 66 m; ĉlani - prosto, hrbtno in prsno - na 100 m. Tekmovali so tudi v skokih, ampak zgolj, kot predstavitev. (Zapisnik, 19.6.1960).

Imenovan je bil odbor za pripravo tekme: Źepiĉ Ivan, Kaltnekar Zdravko, Kokalj Kristjan, Teran Franc, Perko Anton, Saviĉ Miloš in Petronijeviĉ Dragan. (Zapisnik, 13.6.1960).

Nastop je privabil številne gledalce, ki so z veseljem in zanimanjem spremljali tekmovanje. Mladina je imela za ta šport izredno zanimanje, toda žal razmere niso bile najbolj zadovoljive. Brez dvoma pa so pričakovali, da se bo ta šport močno razvil z dograditvijo kopališča v Trziču. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1960).

Slika 24: Kopališče v Križah (foto: Petra Lesar)

9.9 NOGOMETNA SEKCIJA

Nogometna sekcija je imela v poletnem času leta 1958 neverjetno veliko kandidatov. Žoga je bila očitno neverjetno privlačna. To sekcijo je vodil Legat Vili, ki se je trudil, da bi se ta dejavnost res organizirano uveljavila. Pri tem pa je imel razne težave glede vaditeljskega kadra in sicer trenerjev. Pri tem so upoštevali, da njihovi mladi vaditelji, niso imeli dovolj izkušenj, glede organizacije. Zato je bila dolžnost vseh, predvsem pa starejših članov Partizana, ki so imeli sposobnosti, da tej sekciji pomagajo z nasveti, inštrukcijami in podobno. Sekcija je odigrala tri dvoboje s pripadniki garnizona JLA Križe, mladinskim moštvom TVD »Partizan« Naklo in moštvom iz Kovorja. (Poročilo vaditeljskega zbora, 1959).

9.10 STRELSKA SEKCIJA

Tovariš Savič Miloš je leta 1959 predlagal, da se je osnovala strelska sekcija, postal je tudi vodja sekcije. Potrebovali so samo nekaj zračnik pušk. Te so dobili iz Tržiča ter od Predvojaške šole, nekaj pa jih je imela na razpolago tudi šola Križe. V to sekcijo so se vključili tudi starejši člani. (Zapisnik, 8.2.1959).

V odboru sekcije so bili: Savič Miloš, Zaplotnik Peter, Teran Janko, Žepič Janez, Leskovec Anton in vodnik JLA. (Zapisnik, 13.6.1960). Odgovorna za delo sekcije pa sta bila Savič Miloš in Meglič Peter. (Zapisnik, 8.9.1960).

9.11 ŠPORTNA REKREACIJA

V letu 1974 so posvetili veliko pozornosti vadbi najmlajšim. Na tečaj v Mozirje so poslali Irmo Ribnikar, ki je tudi kasneje vodila ure najmlajših, in po enoletnem delu se je pokazalo, da se je število udeležencev na vadbenih urah močno povečalo. (Poročilo, 1974). Pred tem je vadbo predšolskih otrok 2 uri na teden vodila Rajgelj Anica. Rekreacijo za ženske je vodila Ribnikar Ida, tudi 2 uri na teden, rekreacijo za moške, 4 ure na teden, pa je vodil Šober Janez. (Zapisnik, 21.8.1973). Kasneje ga je nadomestil Kern T. (Zapisnik, 7.11.1973). Redno se je vadbe udeleževalo preko dvajset otrok, med tem ko je bilo registriranih 30. Seveda je bilo potrebno razmišljati o dodatnih vodnikih, kot tudi povečati število ur. (Poročilo, 1974).

Ko so predšolski otroci postali šoloobvezni, so postali tudi člani ŠŠD-Šolskega športnega društva, ki je skrbel za dejavnost šolske mladine. Tako je bila večina otrok za društvo izgubljenih za celih 8 let. To ni veljalo za posamezne sekcije predvsem skakalcev in rokometašev. Prav zaradi tega, društvo ni imelo več v okviru svoje dejavnosti splošne in orodne telovadbe, po kateri je bilo društvo nekaj let poznano. (Poročilo, 1974).

V tem letu so tudi poslali na tečaj za vodnike rekreacije tovarišico Olgo, ki je po opravljenem izpitu prevzela vadbo rekreacije za ženske. Preko radia, z različnimi obvestili, z objavami v časopisu, so skušali pridobiti čim večje število žensk na vadbo

rekreacije, vendar jim ni popolnoma uspelo. Vadbe so se udeleževale predvsem nekdanje telovadke. Ker je bila to popolnoma nova stvar, so potrebovali nekaj časa in potrpljenja, da je vadba zaživela. (Poročilo, 1974).

Pri ženskah je bila problem udeležba, pri moški rekreaciji pa so imeli problem z vodnikom. Vadba je sicer potekala organizirano, vendar brez vodnika s primerno strokovno izobrazbo. (Poročilo, 1974). Že v začetku leta so na tečaj poslali Šober Vinka. (Zapisnik, 29.3.1974). Leta 1975 pa je začel z vodenjem rekreacije za moške Dobre Franc. (Zapisnik, 5.3.1975).

Prav na tem področju je bilo potrebno narediti še več. Potrebno je bilo narediti pravilen in organiziran pristop k sami izvedbi rekreacijske dejavnosti, za kar je posebna komisija za športno rekreacijo pri TTKS v Trziču pripravila načrt različnih akcij. Najširšemu krogu prebivalcev je bilo omogočeno, da se je teh akcij udeležil. Te akcije so bile: smučanje, kolesarjenje, hoja v gore, plavanje in podobno. Dostopne so bile vsem. (Poročilo, 1974).

Aktivnost članov se je tudi kazala po udeležbi na raznih množičnih pohodih. V letu 1974 so skupaj z ostalimi ekipami iz Križev dosegli zelo lep uspeh na pohodu »Po poteh partizanske Ljubljane«, kjer je najboljšo mesto med krajevnimi skupnostmi dosegla prav Krajevna skupnost Križe. (Poročilo, 1974).

Od leta 1973 naprej je bil vodja te sekcije Brejc Franc. (Zapisnik, 28.2.1973).

10 OBJEKTI

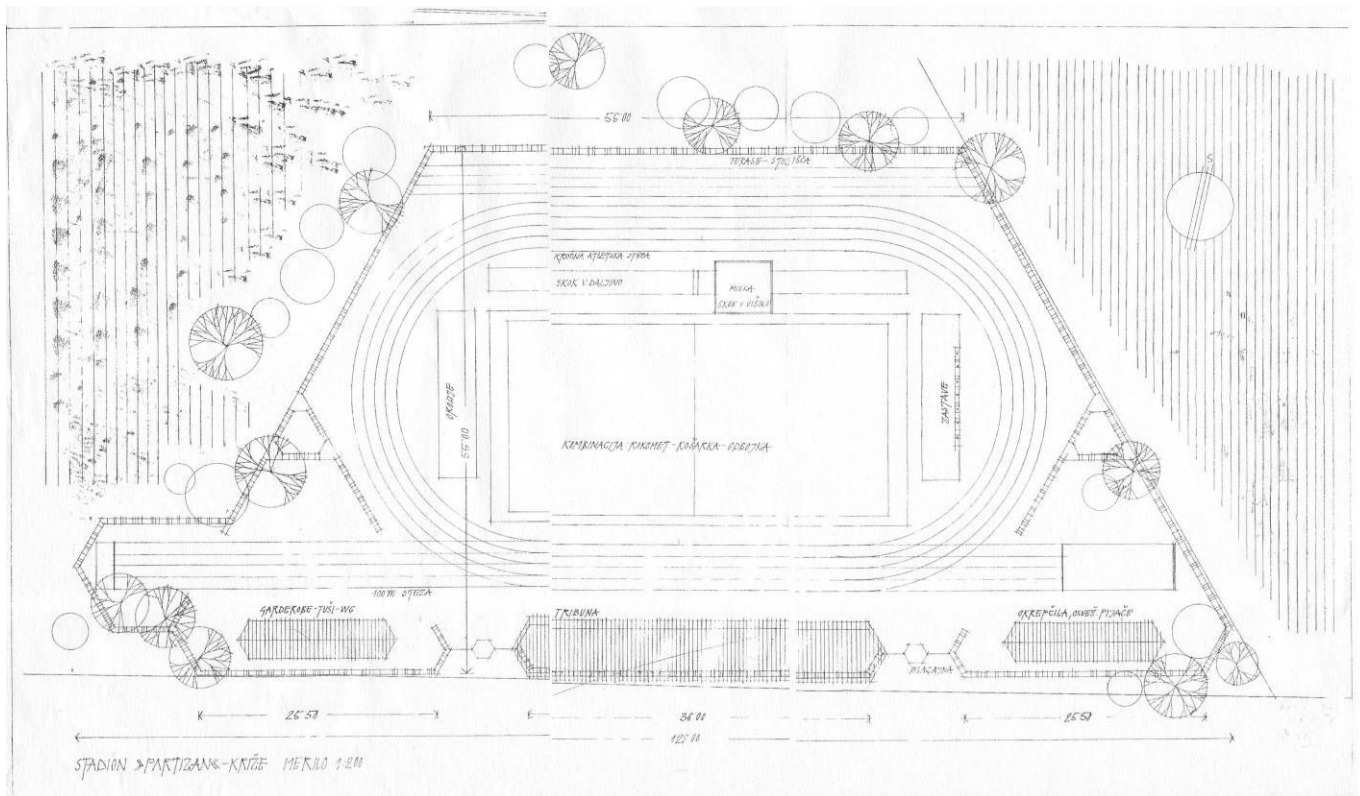

Slika 25: Zadrufni dom, v katerem je bila telovadnica (foto: Petra Lesar)

30.5.1958 izročitev telovadnice svojemu namenu. (Zapisnik, 8.5.1958)

Slika 26: X. tradicionalni ŝportni teden v Kriŝah; Igrišče nekoč (arhiv:Ida Lesar)

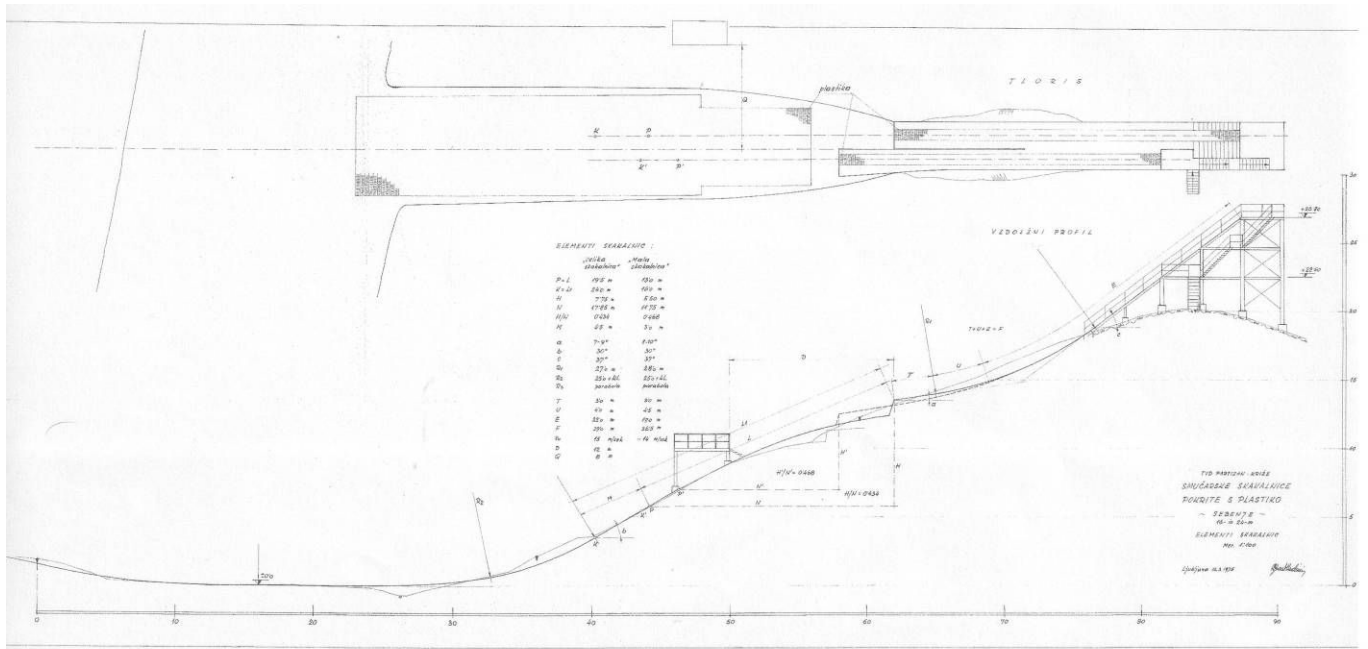

Slika 27: Načrt igrišča (arhiv: Gorenjski muzej)

Slika 28: Igrišče danes (arhiv: Ida Lesar)

Slika 29: Načrt za 25 m skalanico prekrto s plastiko (arhiv: Ida Lesar)

Slika 30: Športni center v Sebnjah danes (foto: Petra Lesar)

Slika 31: Nova osnovna šola "Kokškega odreda Križe". (foto: Petra Lesar)

Slika 32: Stara osnovna šola Križe (foto: Petra Lesar)

11 ŠPORTNI TEDEN

TVD «Partizan» Križe je v času svojega delovanja imel kar 11 izredno bogatih športnih tednov. Za vsak športni teden so se skoraj pol leta pred nastopom začele priprave. Za vsak športni teden so določili vodstvo prireditve in sicer: predsednika prireditvenega odbora, podpredsednika prireditvenega odbora, sekretarja in vodjo informacij, pomočnika sekretarja, vodjo parade in akademije, njegovega pomočnika, vodjo finančne službe, vodjo blagajniške službe, tehnično vodstvo, propagandno službo, napovedovalca, vodjo prometa in redarske službe, vodje za posamezne sekcije, zdravstveno službo, ozvočenje ter vodjo za družabno prireditev.

Posamezni člani, ki so se sami javili, so bili zadolženi, da priskrbijo dovolj sponzorjev, za lažjo izvedbo športnega tedna.

Slika 33: Eden izmed prvih športnih tednov na Tosovem travniku 1. (arhiv: Ida Lesar)

Slika 34: Eden izmed prvih športnih tednov na Tosovem travniku 2. (arhiv: Ida Lesar)

PROGRAM ENEGA IZMED BOGATIH ŠPORTNIH TEDNOV

11.6.1969	namizni tenis
12.6.1969	šah
13.6.1969	rokometni turnir
14.6.1969	ob 17. uri sprejem tabornikov Gorenjske pred spomenikom NOB V Križah / člani upravnega odbora. Ob 17.30 uri sprejem godbe in folklorne skupine pred Zadrudnim domom V Križah / člani upravnega odbora.
15.6.1969	telovadni nastop: • ob 14.30 prelet športnih letal (Alpski letalski center Lesce) • ob 14.40 skoki padalcev • ob 15. uri parada telovadcev • ob 15. uri pričetek nastopa

Slika 35: Prelet letala. (arhiv: Ida Lesar)

Slika 36: Skok padalca (arhiv: Ida Lesar)

Slika 37: Parada nastopajočih (arhiv: Ida Lesar)

Slika 38: Padalec že na tleh (arhiv: Ida Lesar)

Slika 39: Tudi najmlajši na paradi (arhiv: Ida Lesar)

Program telovadnega nastopa:

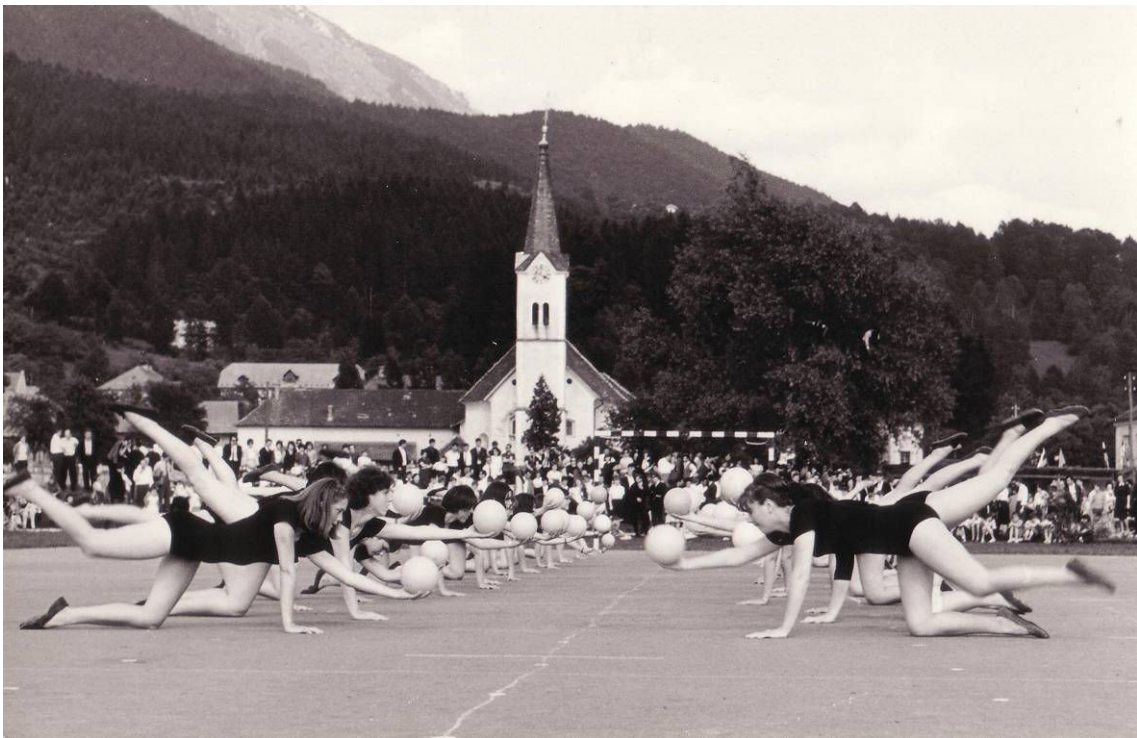
1. Šola Križe, prosta vaja – Vodnjov Marjan
2. Varstveni vzgojni zavod, nastop cicibanov – Tilka Bogataj
3. Atleti, tek na 800 m moški – Grašič Vinko
4. TVD »Partizan« Tržič – Mikič Tončka
5. Taborniki Gorenjske – Teran Franci
6. Šola Heroja Bračiča, raznovrstne vaje – Vagner Janez
7. ND Ljubljana, kanvas
8. Šola Križe, prosta vaja – Vodnjov Marjan
9. Ženska orodna vrsta – Ribnikar Ida
10. Moška orodna vrsta – Šparovec Joža
11. Tek na 1000 m moški – Grašič Vinko
12. Tek na 600 m ženske – Grašič Vinko
13. Nastop pripadnikov JLA
14. Podelitev pokalov in priznanj
15. Nastop pripadnikov PM, kadetov

Po končanem nastopu pa je bila velika družabna prireditev z ansamblom in z bogatim srečelovom. (Zapisnik, 20.5.1969)

Slika 40: Proste vaje - fantje (arhiv: Ida Lesar)

Slika 41: Proste vaje - dekleta (arhiv: Ida Lesar)

Slika 42: Folklorna skupina (arhiv: Ida Lesar)

Slika 43: Tek na 800 m – moški (arhiv: Ida Lesar)

Slika 44: Sodelovanje društva s taborniki. Leta 1969 je društvo od Skupščine zveze tabornikov Slovenije prejelo posebno priznanje za poživitev dela v razvoju organizacije, pri delu z mladimi in sodelovanje z mladimi. (arhiv : Ida Lesar)

Slika 45: Nastop pripadnikov JLA. (arhiv: Ida Lesar)

Slika 46: Kokalj Kristjan podeljuje nagrade. Iz desne Dobre Franc (Partizan Križe), Grašič Milan (Partizan Križe), Kavar Tomaž (Partizan Križe), Grašič Vinko (Partizan Križe), predstavnik JLA in Hladnik Niko (Partizan Tržič). (arhiv: Ida Lesar)

12 ZAKLJUČEK

TVD »Partizan« Križe, to je bilo društvo za športno rekreacijo, telesno vzgojo in tekmovalni šport, ki je delovalo na območju Križ, Pristave, Sebenj, Retenj, Seničnega, Žiganje vasi, Sp. in Zg. Veterna ter Gozda. Sedež društva je bil v Križah.

V društvu so se zavedali in dokazovali, da so v športu izražali, potrjevali, krepili in oblikovali lastno človekovo podobo. Vrednote športa in vzgoje so čedalje bolj postajale vrednote življenja, v katerih so v polni meri prišli do izraza humanost, medsebojna pomoč, nesebičnost, složnost, in druge lastnosti v takratnem socialističnem duhu vzgojenega človeka.

Potreba po telesni kulturi je vse bolj naraščala v TVD »Partizan« Križe. Šport ni bil domena samo privilegiranih slojev, ampak je vse bolj in bolj prodiral v široke družbene plasti. Tudi potreba po razgibavanju je postajala vse večja.

Z ustanovitvijo društva je bil storjen šele prvi korak. Niso imeli še točnih smernic, vendar so se zavedali, da bo delo moralo biti zelo pestro in način stika predvsem z mladino zelo zanimiv.

Poleg splošne vadbe, ki je bila temelj društva, so se ustanovljale nove sekcije, ko je bila za to potreba ter stare ukinjale.

Pod okriljem TVD »Partizan« Križe so zrasli v Križah z okolico številni športni objekti, s prostovoljnimi delom ob pomoči številnih organizacij in društev.

Društvo je skrbelo za vzgojo in izobraževanje svojih trenerjev in športnikov, kar se je kazalo v izjemnih uspehih, ki so jih domači tekmovalci dosegli doma in tujini.

Poleg rednih tekmovanj in prireditev so organizirali kar 11 izredno bogatih športnih tednov na katerih so nastopala športna društva iz cele Gorenjske, osnovne šole, vojska garnizona JLA, znani slovenski padalci, športna letala iz LC Lesce, priznani slovenski ansambli in pevci.

Za dvajset let uspešnega delovanja so dobili od Občine zlato plaketo mesta Tržič.

Žal pa je po tako dolgoletnem in uspešnem delovanju prišlo obdobje, ko člani društva in ostale organizacije niso našli dovolj motivacije in volje, da bi nadaljevali z delom

društva. Veliko razlogov zato lahko pripišemo odhodu nekaterih sekcij v samostojne klube, vedno manj dohodkov, po drugi strani pa veliki stroški najema nekaterih objektov.

Na koncu si želimo, da bi bilo to delo povod za vse člane TVD »Partizana« Križe, da bi s skupnimi močmi sestavili obširnejši almanah.

13 LITERATURA IN VIRI

Dekleva, J. in Kavar, J. (1998). *75 let smučarskega športa v Trziču*. Trzič: Smučarski klub Trzič.

Stepišnik, D. (1964). *Telesna kultura in šport*. Ljubljana: Mladinska knjiga v Ljubljani.

TVD Partizan Kranj, uredil, Oman, M. (1961). *40 let telesno vzgojnega dela v Stražišču*. Kranj: Gorenjski tisk.

Vodnjov, M. (1965). *Razvoj telesne kulture v občini Trzič*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Visoka šola za telesno kulturo.

Arhivski viri:

Zgodovinski arhiv Ljubljana, Enota za Gorenjsko Kranj; Okrajna zveza za telesno kulturo Kranj (KRA-96):

Poročila:

Poročilo iniciativnega odbora za ustanovitev TVD »Partizana« v Križah dne 3.11.1957.

Poročilo o delu Telesno vzgojnega društva »Partizan« Križe v letu 1959.

Letno poročilo, (1960).

Poročilo o delu Telesno vzgojnega društva »Partizan« Križe 19. februarja 1961.

Poročilo o delu Telesno vzgojnega društva »Partizan« Križe 14. januarja 1962.

Poročilo vaditeljskega zbora TVD »Partizan« Križe, katero je bilo podano na občnem zboru društva, dne 7.11.1960.

Poročilo vaditeljskega zbora TVD »Partizan« Križe, podano na občnem zboru društva 19. februarja 1961.

Poročilo upravnega in vaditeljskega odbora TVD »Partizan« Križe, katero je na občnem zboru društva, dne 14. januarja 1962 podal član UO Kokalj Kristjan.

Poročilo vaditeljskega zbora TVD »Partizana« Križe, podano na občnem zboru društva dne 8/2-1959.

Zapisniki:

Zapisnik ustanovnega občnega zbora TVD Partizan v Križah, ki se je vršil 3.11.1957 ob 8.30 v dvorani združnega doma v Križah.

Zapisnik skupne seje upravnega, nadzornega, disciplinskega in gospodarskega odbora TVD »Partizan« Križe ter vaditeljskega zbora, katera se je vršila 9.1.1958 ob 19. uri v sejni dvorani Zadružnega doma.

Zapisnik razširjene seje vseh odborov in komisij, ki se je vršila 22.2.1958.

Zapisnik seje upravnega odbora TVD »Partizan« Križe, katera se je vršila 8.5.1958 ob 19. uri v sejni sobi.

Zapisnik redne seje TVD »Partizana« Križe, katera se je vršila 11.1.1959 ob 9. uri v sejni dvorani, ob navzočnosti članov gospodarske komisije in vaditeljskega zbora.

Zapisnik občnega zbora TVD »Partizan«, kateri se je vršil 8.2.1959.

Zapisnik občnega zbora TVD »Partizan« Križe, kateri se je vršil 7.2. 1960 v telovadnici v Križah ob 9. uri.

Zapisnik vaditeljskega zbora TVD »Partizan« Križe, katera se je vršila dne 19.3.1960 ob 18. uri v sejni dvorani v Križah.

Zapisnik 3. redne seje vaditeljskega zbora dne 22.4. 1960 ob 19.30 v sejni sobi.

Zapisnik redne seje upravnega odbora TVD »Partizan« Križe, katera se je vršila 13.6.1960 ob 19. uri v sejni dvorani.

Zapisnik sestavljen na sestanku odbora za pripravo plavalnih tekem, katere je organiziralo TVD »Partizan« Križe. Sestanek se je vršil 19.6.1960 ob 10. uri na kopališču v Križah.

Zapisnik seje vaditeljskega zbora TVD »Partizan« Križe, katera se je vršila 8.9.1960.

Zapisnik 9. redne seje upravnega in gospodarskega odbora dne 10.1.1961.

Zapisnik občnega zbora društva TVD »Partizan« Križe, kateri se je vršil 19.2.1961 v telovadnici društva v Križah.

Zapisnik seje vaditeljskega zbora TVD »Partizan« Križe, katera se je vršila 17.3.1961 ob 19. uri v sejni dvorani.

Zapisnik redne seje vaditeljskega zbora TVD »Partizan« Križe, katera se je vršila 12.11.1961 ob 8. uri v sejni dvorani v Križah.

Zapisnik občnega zbora društva TVD »Partizan« Križe, ki se je vršila dne 14.1.1962 v telovadnici društva v Križah.

Viri Rezar Peter:

Poročila:

Poročilo o delu Telesno vzgojnega društva »Partizan« Križe leta 1963.

Poročilo o delu Telesno vzgojnega društva »Partizan« Križe 24. marca 1964.

Zapisnik seje upravnega in vodniškega odbora, ki se je vršila 12. marca 1969 ob 19. uri v osnovni šoli Križe.

Poročilo sekcije za smučarske skoke, dne 14.3.1969 je podal Rezar Peter.

Poročilo atletske sekcije, leta 1969.

Zapisniki:

Zapisnik 9. redne seje upravnega, gospodarskega, nadzornega odbora ter vaditeljskega zbora, ki je bila 11.1.1965.

Zapisnik 3. redne seje upravnega odbora TVD »Partizan« Križe, ki je bila 23.3.1967 ob 19. uri v prostorih društva.

Zapisnik 8. seje upravnega odbora TVD »Partizan« Križe, ki je bila dne 25.1.1968 v Osnovni šoli Križe.

Zapisnik 10. Rednega letnega občnega zbora TVD »Partizan« Križe, ki se je vršil 15.3.1969 ob 19. uri v telovadnici »Partizana«.

Zapisnik seje odbora za organizacijo športnega tedna v Križah, ki se je vršila 20.5.1969.

Zapisnik TVD »Partizana« Križe, ki se je vršila 18.11.1970 ob 19. uri v prostorih Osnovne šole Križe.

Zapisnik seje TVD »Partizana« Križe, ki se je vršila 11.3.1971 ob 19. uri v prostorih Osnovne šole Križe.

Zapisnik s sestanka upravnega odbora TVD »Partizan« Križe, dne 31.5.1972, v prostorih Osnovne šole Križe.

Viri Lesar Ida:

Pravila TVD »Partizana« Križe, ki so bila sprejeta na občnem odboru dne 8.12.1975.

Uresničevanje množičnosti v telesnokulturni dejavnosti občine Tržič, 1974.

Poročila:

Poročilo o delu upravnega odbora od 28.2.1973 – 15.2.1975.

Poročilo o delu TVD »Partizan« Križe za leto 1974.

Poročilo predsednika, Ribnikar Ide, o delu IO v času od 5.3.1975 do 3.3.1977.

Zapisniki:

Zapisnik sestanka, ki je bil 28.1.1973 v prostorih družbeno-političnih organizacij v Sebenjah ob priliki organizacije »REPUBLIŠKEGA PRVNSTVA V SMUČARSKIH SKOKIH ZA MLAJŠE MLADINCE«.

Zapisnik s sestanka upravnega odbora TVD »Partizana« Križe, ki je bil dne 28.2.1973, ob 19 uri v prostorih osnovne šole »Kokrškega odreda« v Križah.

Zapisnik seje upravnega odbora TVD »Partizan« Križe, ki je bila 1.8.1973 ob 19 uri v prostorih osnovne šole »Kokrškega odreda« v Križah.

Zapisnik seje upravnega odbora TVD »Partizan« Križe, ki se je vršila 21.8.1973, s pričetkom ob 19.30 v gostilni »Pri Benku«.

Zapisnik seje upravnega odbora TVD »Partizan« Križe, ki se je vršila dne 7.11.1973 ob 19.30 v prostorih osnovne šole »Kokrškega odreda« Križe.

Zapisnik seje rokometnega odbora TVD »Partizan« Križe, ki se je vršila 8.1.1974 ob 19. uri v prostorih osnovne šole »Kokrškega odreda« Križe.

Zapisnik seje rokometnega odbora TVD »Partizan« Križe, ki se je vršila 29.3.1974 ob 19. uri v prostorih osnovne šole »Kokrškega odreda« Križe.

Zapisnik seje upravnega odbora TVD »Partizan« Križe, ki se je vršila 6.5.1974 ob 19. uri v prostorih osnovne šole »Kokrškega odreda« Križe.

Zapisnik občnega zbora TVD »Partizana«, ki se je vršila dne 15.2.1975 ob 18 uri v prostorih osnovne šole »Kokrškega odreda« Križe.

Zapisnik seje upravnega odbora TVD »Partizan« Križe, ki se je vršila 5.3.1975 ob 18. uri v prostorih osnovne šole »Kokrškega odreda« Križe.

Zapisnik seje upravnega odbora TVD »Partizan« Križe, ki se je vršila 16.9.1976 ob 19. uri v prostorih osnovne šole »Kokrškega odreda« Križe.

Zapisnik občnega zbora TVD »Partizana«, ki se je vršila dne 25.4.1977 ob 19.30 uri v prostorih osnovne šole »Kokrškega odreda« Križe.

USTNI VIR:

Berčič, Herman (15.9.2008)

Lesar, Ida (11.11.2008)

Časopis:

Homan, F. (1974). Program dela in financiranja Temeljne telesnokulturne skupnosti Tržič za leto 1974. *Predlogi programov interesnih skupnosti in predlog njihovega financiranja v letu 1974 v občini Tržič*, str. 8. (L.I.).

Bilten:

XI. Športni teden v Križah, (1956-1976). Telesno vzgojno društvo »Partizan« Križe.

14 KAZALO SLIK

Slika 1: Slavnostni govor Kokalj Kristjana (arhiv: Ida Lesar)	18
Slika 2: Kavar Tomaž in Olga Dobre držita lik »Partizana« (arhiv: Ida Lesar)	21
Slika 3: Članska izkaznica (arhiv: Ida Lesar).....	25
Slika 4: Priznanje za aktivno delo	27
Slika 5: tov. Franc Popit in društveni prapor (XI. Športni teden, 1956-1976).....	48
Slika 6: Priznanje za uspešno opravljen tečaj za vaditelja. (arhiv: Herman Berčič).....	50
Slika 7: Zlata plaketa (arhiv: Ida Lesar)	58
Slika 8: Tečaj orodne telovadbe v Kopru 1958. Prvi z leve Joža Šparovec. Tretji z leve na igralih Franc Markun, četrti Herman Berčič, peti Drago Uzar. (arhiv: Herman Berčič)	60
Slika 9: Tečaj orodne telovadbe v Kopru 1958. Na sliki Herman Berčič. (arhiv: Herman Berčič).....	61
Slika 10: Tečaj orodne telovadbe v Kopru 1958. Prvi z leve Herman Berčič, tretji z leve predavatelj Janez Huda, četrti z leve predavatelj Tone Pogačnik. (arhiv: Herman Berčič).....	61
Slika 11: Tečaj orodne telovadbe v Kopru 1958. Ob morju prvi z leve stoji Drago Uzar, četrti z leve Herman Berčič. (arhiv: Herman Berčič)	62
Slika 12: Izkaznica vaditelja (arhiv: Ida Lesar)	65
Slika 13: Telovadke, ki so vrsto let uspešno vadile in tekmovala pod vodstvom trenerja Berčič Hermana. Od leve proti desni: Rozman Vika, Ribnikar Ida, Sitar Majda, Teran Antonija, Dobre Olga, Kavar Marija, Omejc Poldi, Dolinar Štefka (XI. Športni teden, 1956-1976).....	68
Slika 14: Vrsta Ide Ribnikar: Irma Ribnikar na bradlji. Stojijo od leve proti desni: Srečnik Jožica, Gosar Tatjana, Dolinar Zdenka, Dolinar Joži, Zupančič Toni, Košir Slava, Osredkar Vida. (XI. Športni teden, 1956-1976).	68
Slika 15: Kokalj Kristjan, Markun Franc, Močnik Štefan, Uzar Drago, Herman Berčič (XI. Športni teden, 1956-1976).....	69
Slika 16: Drago Uzar, Jože Zupančič, Janez Povhe, Herman Berčič in Meglič Franc (arhiv: Ida Lesar)	69
Slika 17: Joža Šparovec na moški bradlji (arhiv: Ida Lesar)	70
Slika 18: Diploma (arhiv: Herman Berčič)	73
Slika 19: Prvi igralci rokometa v Križah. Z leve proti desni: Uzar Drago, Markun Franc, Jazbec Franc, Mali Peter, Dobre Franc, Grašič Franc, Ješe Vinko in z žogo Vili Legat. (XI. Športni teden, 1956-1976).	75
Slika 20: Rokometaši, ki so v igralni sezoni osvojili 3. mesto v LCRL. Od leve proti desni stojijo: Ahčin Rado, Sitar Jože, Gosar Janez, Jazbec Dušan, Lipovec Bojan, Ahačič Jure, Sitar Marjan, trener Ješe Vinko; čepijo: predsednik rokometne sekcije Simon Klemenčič, Primožič Janez, Perčič Boštjan, Primožič Rajko, Studen Vinko in Žepič Janez (XI. Športni teden, 1956-1976).	78
Slika 21: Peter Rezar (Dekleva in Kavar, 1998).....	79
Slika 22: Otvoritev skakalnice. Vodja sekcije Rezar Peter kot govornik, v ozadju Kokalj Kristjan in Cerar Lovro. (arhiv: Ida Lesar).	80
Slika 23: Mladi skakalci na občinskem prvenstvu v smučarskih skokih na Zelenici v spremstvu trenerjev Konca in Terana ter vodja sekcije Rezarja. (XI. Športni teden, 1956-1976).	86
Slika 24: Kopališče v Križah (foto: Petra Lesar)	92
Slika 25: Zadružni dom, v katerem je bila telovadnica (foto: Petra Lesar).....	95
Slika 26: X. tradicionalni športni teden v Križah; Igrišče nekoč (arhiv:Ida Lesar)	95
Slika 27: Načrt igrišča (arhiv: Gorenjski muzej).....	96
Slika 28: Igrišče danes (arhiv: Ida Lesar)	96
Slika 29: Načrt za 25 m skakalnico prekrito s plastiko (arhiv: Ida Lesar).....	97
Slika 30: Športni center v Sebenjah danes (foto: Petra Lesar).....	97
Slika 31: Nova osnovna šola "Kokškega odreda Križe". (foto: Petra Lesar)	98
Slika 32: Stara osnovna šola Križe (foto: Petra Lesar)	98

Slika 33: Eden izmed prvih športnih tednov na Tosovem travniku 1. (arhiv: Ida Lesar)	99
Slika 34: Eden izmed prvih športnih tednov na Tosovem travniku 2. (arhiv: Ida Lesar)	100
Slika 35: Prelet letala. (arhiv: Ida Lesar).....	101
Slika 36: Skok padalca (arhiv: Ida Lesar)	101
Slika 37: Parada nastopajočih (arhiv: Ida Lesar).....	102
Slika 38: Padalec že na tleh (arhiv: Ida Lesar)	102
Slika 39: Tudi najmlajši na paradi (arhiv: Ida Lesar)	103
Slika 40: Proste vaje - fantje (arhiv: Ida Lesar)	104
Slika 41: Proste vaje - dekleta (arhiv:Ida Lesar)	104
Slika 42: Folklorna skupina (arhiv: Ida Lesar).....	105
Slika 43: Tek na 800 m – moški (arhiv: Ida Lesar)	105
Slika 44: Sodelovanje društva s taborniki. Leta 1969 je društvo od Skupščine zveze tabornikov Slovenije prijelo posebno priznanje za poživitev dela v razvoju organizacije, pri delu z mladimi in sodelovanje z mladimi. (arhiv : Ida Lesar)	106
Slika 45: Nastop pripadnikov JLA. (arhiv: Ida Lesar).....	106
Slika 46: Kokalj Kristjan podeljuje nagrade. Iz desne Dobre Franc (Partizan Križe), Grašič Milan (Partizan Križe), Kavar Tomaž (Partizan Križe), Grašič Vinko (Partizan Križe), predstavnik JLA in Hladnik Niko (Partizan Tržič). (arhiv: Ida Lesar)	107